Beleidsplan Wmo 2012 t/m 2015

Inhoudsopgave

	pagina
Hoofdstuk 1 Inleiding	**3**
1.1. Aanleiding	3
1.2. Inhoud	4
Hoofdstuk 2 Wmo-beleid in Raalte	**7**
2.1. Probleemstelling	7
2.2. Strategische visie gemeente Raalte	9
2.3. Bestuursakkoord kiezen in de kern	9
2.4. Landelijk beleid	10
Hoofdstuk 3 Trends en Ontwikkelingen	**11**
3.1. Demografie	11
3.2. Decentralisatie en financiering	14
Hoofdstuk 4 Eigen kracht	**17**
4.1. Inleiding	17
4.2. Signalen	18
4.3. Wat wil de gemeente Raalte bereiken?	22
4.4. Acties hoe dit te bereiken	22
4.5. Betrokken partijen	23
Hoofdstuk 5 Sociaal netwerk	**24**
5.1. Inleiding	24
05.2. Signalen	24
5.3. Wat wil de gemeente Raalte bereiken?	25
5.4. Acties hoe dit te bereiken	26
5.5. Betrokken partijen	28
Hoofdstuk 6 Algemene Voorzieningen	**29**
6.1. Inleiding	29
6.2. Signalen	29
6.3. Wat wil de gemeente Raalte bereiken?	33
6.4. Acties hoe dit te bereiken	35
6.5. Betrokken partijen	38
Hoofdstuk 7 Individuele voorzieningen	**39**
7.1. Inleiding	39
7.2. Signalen	39
7.3. Wat wil de gemeente Raalte bereiken?	40
7.4. Acties hoe dit te bereiken	41

	Pagina
7.5. Betrokken partijen	43
Hoofdstuk 8 Samenwerking	**44**
8.1. Inleiding	44
8.2. Synergie	45
8.3. Waarop samenwerken?	45
Hoofdstuk 9 Participatie	**46**
9.1.Wat wil de gemeente Raalte	46
9.2. Acties om dit te bereiken	46
9.3.Betrokken partijen	48
Hoofdstuk 10 Financieel kader	**49**
10.1. Signalen	49
10.2. Wat wil de gemeente bereiken?	50
10.3. Acties hoe dit te bereiken	50
Bijlage 1: Juridisch kader	**55**
Bijlage 2: Lijst met afkortingen	**57**
Bijlage 3: Financiën Wmo (Welzijn)	**59**

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1. Aanleiding

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is op 1 januari 2007 in werking getreden en legt de verplichting op om elke vier jaren een beleidsplan te schrijven. Het huidige beleidsplan Wmo loopt af per 31 december 2011. Het beleidsplan geeft de kaders voor het door het college te voeren beleid. Voor de wettekst Wmo wordt verwezen naar bijlage 1.

Met het Wmo-beleidsplan wordt aangegeven hoe de gemeente Raalte invulling geeft aan maatschappelijke ondersteuning en de samenhang tussen de vele gemeentelijke beleidsterreinen die daarmee te maken hebben.

In de achterliggende jaren hebben we veel ervaring opgedaan met de uitvoering van de Wmo. Zo is er beleid ontwikkeld voor de ondersteuning van mantelzorgers, is de ondersteuning van vrijwilligers versterkt en zijn nieuwe taken zoals het verstrekken van huishoudelijke hulp en de dagopvang voor ouderen ingevoerd. In regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de maatschappelijke opvang (dak- en thuislozen, verslavingszorg etc.) en de opvang van slachtoffers van huiselijk geweld.

Het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek over de door de gemeente verstrekte individuele voorzieningen laat zien dat de cliënten in de gemeente Raalte te spreken zijn over de verstrekking van individuele voorzieningen. Raalte scoort in zijn totaliteit iets boven het landelijke gemiddelde.

Toch is er alle aanleiding opnieuw naar de inhoud en opzet van het Wmo beleidsplan te kijken. Ten eerste omdat het eerste Wmo-beleidsplan erg gericht was op de welzijnsactiviteiten en de verstrekking van (individuele) voorzieningen een steeds prominentere rol in is gaan nemen.

Daarnaast is er sprake van een aantal externe factoren. Er is en zal sprake zijn van decentralisatie van rijksvoorzieningen die, al dan niet met bijbehorend budget, tot de verantwoordelijkheid van de gemeenten (gaan) behoren. De achterliggende gedachte van het overbrengen van deze regelingen, is dat de gemeente meer vraaggericht kan werken. Vanwege de vergrijzing is er een toenemende vraag naar voorzieningen en wordt er een verzwaring van de complexiteit van de hulpvraag geconstateerd. Aanpak van de externe factoren en een goede uitwerking van de regelingen kan alleen gerealiseerd

worden als er sprake is van samenwerking met andere partijen. Een voorbeeld hiervan zijn de partijen uit het platform Welzijn, Wonen en Zorg.

Tenslotte is het in het kader van de kostenbeheersing noodzakelijk om de rol van de lokale overheid voor wat betreft de maatschappelijke ondersteuning opnieuw tegen het licht te houden.

1.2. Inhoud

Prestatievelden

In de Wmo is voor negen prestatievelden vastgelegd wat gemeenten moeten presteren op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Aangezien veel beleidsterreinen ondergebracht kunnen worden bij verschillende prestatievelden is er niet voor gekozen om per hoofdstuk een prestatieveld aan de orde te stellen. In het beleidsplan wordt uitgegaan van de in de gemeente Raalte benoemde ingrediënten van de Wmo (zie hieronder). Deze keuze bevordert de samenhang tussen de beleidsterreinen.

De Kanteling

"De Kanteling" is het centrale begrip in dit beleidsplan. Met "De Kanteling" wordt het proces genoemd om niet het aanbod, maar de vraag centraal te stellen. Dit vraagt van overheid en burgers een andere benadering. Het eerste contact met de cliënt wordt meer vraagverhelderend, minder beoordelend. Gemeenten en burger moeten afstappen van de standaard voorzieningenlijst en alle mogelijkheden verkennen om de hulpvraag op te lossen. Hierbij staat het behoud van regie van de burger over het eigen leven en zelfredzaamheid voorop. Samen met de burger wordt tijdens een gesprek vastgesteld wat het resultaat van de ondersteuning moet zijn en welke oplossingen daaraan bijdragen. De cliënt staat hierbij centraal. Het gaat dan lang niet altijd om individuele voorzieningen, ook met een algemeen aanbod kan het resultaat bereikt worden. De uitwerking van "De Kanteling" vergt ook een intern veranderingsproces in de organisatie. Dit proces wordt meegenomen bij de uitvoering van het beleidsplan Wmo.

Ingrediënten

Leidraad voor dit beleidsplan zijn de ingrediënten om te bereiken dat mensen hun eigen kracht/zelfredzaamheid hervinden, behouden of vergroten, waardoor mensen zich langer zelfstandig kunnen handhaven. Dit doel komt voort uit de algemene visie ten aanzien van de Wmo, dat alle mensen actief mee (blijven) doen in de samenleving. De inwoner staat centraal en de nadruk ligt op zelfredzaamheid (eigen kracht) en eigen verantwoordelijkheid.
De inhoud van dit beleidsplan en de daarbij behorende acties heeft betrekking op alle doelgroepen. Dit zal in de uitvoering van dit plan nader worden gespecificeerd.

De ingrediënten zijn:

1. Eigen kracht; Uitgangspunt is dat mensen zich zo lang mogelijk zelfstandig kunnen redden. Het beschikbaar en toegankelijk zijn van algemene en goede informatie en de gelegenheid voor mensen om elkaar te ontmoeten zijn hiervoor belangrijke voorwaarden.
2. Sociaal netwerk; Raalte wil een samenleving zijn waar mensen wat voor elkaar over hebben en niet ongemerkt vereenzamen, en waar mensen vrijwilligerswerk en mantelzorg verrichten. Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn belangrijk voor het opbouwen van een sociaal netwerk. Het is wel belangrijk te constateren dat vrijwilligerswerk een vrije keuze is en dat dat bij mantelzorg anders ligt. Mantelzorg overkomt mensen en doen mensen niet uit vrije keuze.
3. Algemene voorzieningen; Waar nodig moeten mensen een beroep kunnen doen op ondersteuning (zowel professioneel als vrijwillig).
4. Individuele voorzieningen; Zorg die alleen geleverd wordt als er geen andere uitweg is.

Uitgangspunten
In de kadernotitie zijn een aantal uitgangspunten voor het beleidsplan 2012 t/m 2015 opgenomen. Deze uitgangspunten zijn op 26 mei 2011 vastgesteld door de raad:

- Verschuiving van het accent van individuele voorzieningen naar collectieve voorzieningen.
- In- en externe samenwerking.
- Versterken van het zicht op de huidige en te verwachten vraag. Meetbare doelstellingen, maar beperking van de administratieve last.
- Het welzijnswerk richt zich op het vroegtijdig signaleren van ontwikkelingen en vinden van creatieve oplossingen.

- Organisatie en coördinatie van ontmoetings- en recreatieactiviteiten worden meer dan nu overgelaten aan het particulier initiatief. De regie blijft bij de gemeente.

- Effectieve samenwerking tussen college en Wmo-raad.

Armoede-effectrapportage
De armoede-effectrapportage is in februari 2008 vastgesteld. Daar waar het in dit beleidsplan een inkomenseffect betreft, wordt in de uitvoering de mogelijkheid voor compensatie voor minima bekeken.

Opbouw
In de beleidsnotitie worden eerst de signalen behorende bij de ingrediënten besproken. In de hoofdstukken 4 tot en met 6 komen deze ingrediënten aan de orde.
De signalen komen voort uit de evaluatie van het beleidsplan Wmo 2008-2011 en uit de bijeenkomst met de vragers en de aanbieders d.d. 29 maart 2011[1]. Vervolgens wordt aangegeven wat de gemeente wil bereiken. Ten slotte komen de acties hoe dit te bereiken aan de orde. De uitvoering van deze acties wordt na de vaststelling van het beleidsplan Wmo uitgewerkt.

Dit beleidsplan is het kader voor de uitvoering en wordt vastgesteld door de raad. De uitvoering van dit plan behoort tot de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. De Wmo-raad en de deelnemende organisaties aan het platform zijn betrokken bij de uitvoering. De mate waarin is afhankelijk van het uit te voeren onderdeel. Dit wordt uitgewerkt in een uitvoeringsdocument.

[1] Ter voorbereiding op dit beleidsplan zijn er twee bijeenkomsten geweest. Eén met de vragers en één met de aanbieders op het terrein van de Wmo. Tijdens deze bijeenkomst is gekeken naar het Wmo-beleid van de afgelopen jaren en zijn er doelen voor de komende beleidsperiode aan bod gekomen.

Hoofdstuk 2 Wmo-beleid in Raalte

2.1. Probleemstelling

Participatiewet

De Wmo is een brede participatiewet: iedereen moet kunnen meedoen. Meedoen aan alle facetten van de samenleving, dus wonen, werken, vrijetijdsbesteding, sporten etc. Niet alleen meedoen aan alle activiteiten maar ook meedoen aan het bieden van hulp of ondersteuning aan vrienden, familie of bekenden. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo.

Ontwikkelingen

De vergrijzing neemt de komende jaren toe. Dit maakt dat de doelgroep ouderen aandacht verdient. Met name het voorkomen van eenzaamheid en het langer zelfstandig blijven wonen zijn aandachtspunten. Ten aanzien van jongeren is participatie in de vorm van maatschappelijke stages een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast zijn het voorkomen van overlast en het in beeld brengen en verder helpen van kwetsbare groepen van belang.

Financiën

De gemeente geeft op dit moment meer uit aan individuele voorzieningen dan wordt ontvangen van het rijk. In de tijd van bezuinigingen willen wij de extra uitgaven aan deze voorzieningen beperken. Daarom gaat de gemeente zich meer richten op de algemene voorzieningen. Hierbij is het van belang om kennis te nemen van de kenmerken van de doelgroep en/of individuele burger die om een voorziening vraagt. Niet alle mensen met een beperking worden door algemene voorzieningen voldoende (vanuit de compensatieplicht) gecompenseerd. De gemeente zal hier bij de uitvoering van het beleid alert op zijn. Bovenstaande zal een kostenbesparing opleveren. Het doel is om ook in tijden van krapte een goede invulling te geven aan de Wmo.

Compensatieplicht

Het kernartikel van de Wmo is artikel 4: Compensatieplicht. Dat artikel legt de gemeente (in casu het college) de verplichting op om beperkingen in onder meer de zelfredzaamheid te compenseren. De gemeente moet voorzieningen treffen, zodat burgers met beperkingen zodanig gecompenseerd worden, dat zij:

- een huishouden kunnen voeren;
- zich in en om de woning kunnen verplaatsen;
- zich lokaal kunnen verplaatsen en
- kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

Naast het feit, dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om mee te doen in de samenleving, speelt de eigen verantwoordelijkheid van burgers een grote rol. Grofweg komt het erop neer, dat de gemeente compensatie biedt nadat de burger zelf heeft gekeken hoe hij op zijn eigen manier zijn belemmering kan oplossen. In hetzelfde artikel 4 van de Wmo waarin het compensatiebeginsel wordt omschreven, is opgenomen dat bij het bepalen van de voorzieningen het college van burgemeester en wethouders rekening houdt met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorzieningen, alsmede met de capaciteit van de aanvrager om uit een oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien.

Er is geen algemeen geldende scheidslijn tussen de eigen verantwoordelijkheid van de burger en de compensatieplicht van de gemeente. Dat biedt ruimte voor maatwerk, maar dwingt daar ook toe. Niet het bestaande aanbod moet leidend zijn bij de beantwoording van de vraag hoe invulling te geven aan het compensatiebeginsel, maar een afweging tussen wat redelijkerwijs behoort tot de eigen verantwoordelijkheid van burgers en de noodzakelijke aanvulling daarop die door de lokale overheid wordt gegeven.

Deze beleidsnota geeft antwoord op de vraag hoe wij vorm kunnen geven aan de compensatie voor burgers met beperkingen.

2.2. Strategische visie gemeente Raalte

Vitale samenleving

Raalte is een gemeente met negen kernen waarin kleinschaligheid en saamhorigheid kenmerkend zijn. In het bestuursakkoord Kiezen in de kern zet het college in op een vitale samenleving met inwoners die actief zijn en blijven en hun medeverantwoordelijkheid nemen voor de samenleving. Het rapport woonservicegebieden sluit hier bij aan. In dit rapport wordt aangeven wat er in de verschillende kernen aan voorzieningen nodig is om mensen in staat te stellen zo lang mogelijk in hun eigen woonomgeving te laten wonen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de grootte van de kernen.

De dorpen en buurten in de gemeente Raalte zijn de plaatsen waar mensen elkaar ontmoeten en waar sociale binding met elkaar ontstaat en vorm krijgt. Verschillende generaties ontmoeten elkaar en leven met elkaar samen. De gemeente kan geen noaberschap realiseren, dat doen de mensen zelf. Wel draagt de gemeente bij aan het creëren van plekken voor wederzijdse verbinding. De gemeente heeft een regierol.
De woningvoorraad (huur- en koop) moet aansluiten op de huidige en toekomstige behoefte.

Raalte is een samenleving waar mensen omzien naar elkaar. Mensen doen actief mee in de samenleving, zijn zelfredzaam en nemen eigen verantwoordelijkheid. Hierdoor krijgen inwoners meer invloed op de eigen omgeving en worden daarmee minder afhankelijk. Maatschappelijke ondersteuning is in eerste instantie gericht op het scheppen van voorwaarden voor het kunnen meedoen aan de samenleving en het versterken van de sociale samenhang. Mensen die niet in staat zijn om zelfstandig deel te nemen aan de samenleving, worden begeleid naar passende/gerichte dienstverlening.

2.3. Bestuursakkoord Kiezen in de kern

Speerpunten bestuursakkoord

Hieronder geven wij kort de meest relevante speerpunten voor dit beleidsplan Wmo weer:[2]

- Leefbaarheid in de kernen/rol van multifunctionele accommodaties;

[2] Hier worden alleen de speerpunten weergegeven die het meest relevant zijn. In het akkoord worden ook andere speerpunten benoemd die indirect betrekking hebben op de Wmo.

- Koesteren van vrijwilligerswerk & mantelzorg en bijdragen aan maatschappelijke stageplekken;
- Actief bijdragen aan een veilige leefomgeving;
- Realiseren van voldoende levensloopbestendige- en generatiewoningen;
- Actief randvoorwaarden scheppen voor realisatie van woon- en zorgvoorzieningen;
- Heldere en eenvoudige aanvraagprocedures;
- De zorgvraag centraal stellen bij mensen die extra ondersteuning nodig hebben;
- Preventieve ondersteuning aan (probleem)jongeren;
- Een gezonde levensstijl voor jong en oud.

2.4. Landelijk beleid

Invoering Wmo

Per 1 januari 2007 is de Wmo ingevoerd als sluitstuk van de modernisering van de AWBZ (Algemene wet bijzondere ziektekosten).

Kaderwet

De Wmo is een zogeheten kaderwet: een wet die algemene kaders stelt en niet alles tot in detail voorschrijft. Daardoor ontstaan verschillen tussen gemeenten. De couleur locale van elke gemeente is anders en daar moet je als gemeente op inspelen. Raalte heeft nu eenmaal een ander type inwoners dan pakweg Amsterdam. Elke gemeente heeft ook andere voorzieningen, instellingen en accommodaties. Ook dát bepaalt welke accenten een gemeente legt als het gaat om de ondersteuning van de inwoners. Lokaal maatwerk en minder regels is de slogan. Maar vrijheid is niet hetzelfde als vrijblijvendheid.

Hoofdstuk 3 Trends en Ontwikkelingen

3.1. Demografie

Raalte zal in de komende jaren te maken krijgen met een sterk vergrijzende bevolking. In grafiek 1 is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de bevolking zoals die door het CBS geprognosticeerd wordt.

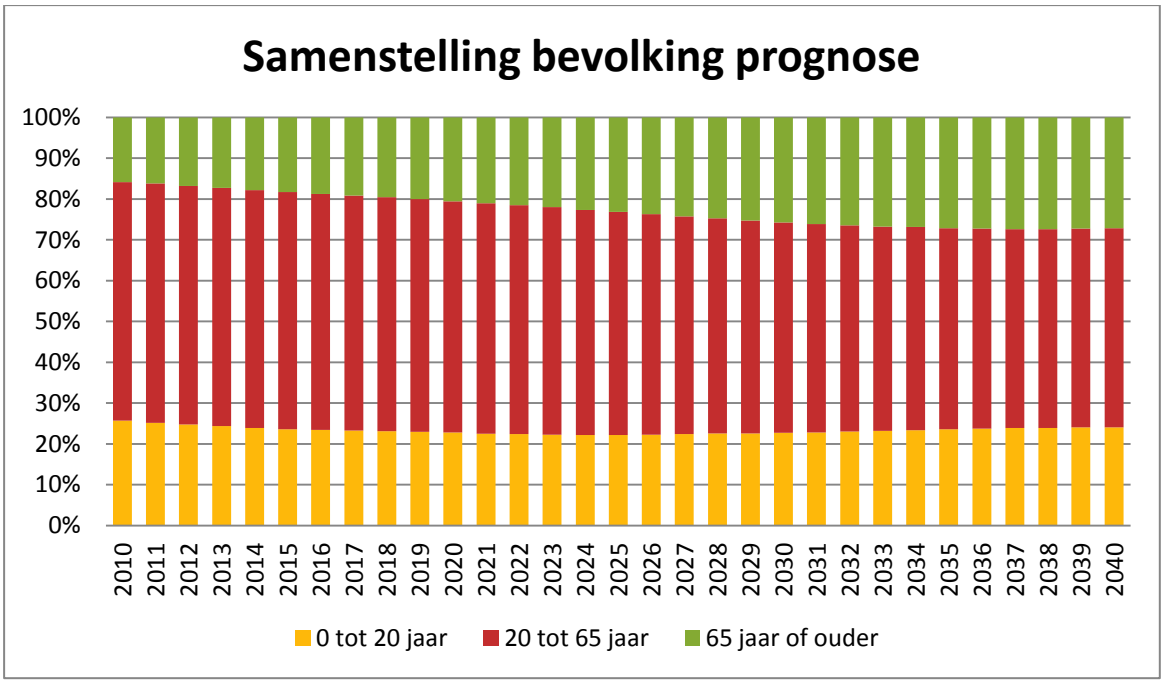

Grafiek 1

We zien dat het aandeel jongeren (0-20 jaar) weliswaar tijdelijk licht daalt, maar dit blijft op langere termijn globaal gelijk. Kijken we naar het aantal personen van 65 jaar en ouder, dan zien we een zeer forse toename. Daar waar in 2011 circa 16% van de bevolking 65 jaar of ouder is, zal dat naar verwachting toenemen van ruim 20% in 2020 naar ruim 27% in 2040. deze toename van het aantal 65+-ers gaat gepaard met een afname van de beroepsbevolking (20-65 jaar).

Uit het RIGO onderzoek naar de te verwachten ontwikkelingen in de woningmarkt, blijkt dat er vanaf 2040 sprake is van een stabilisatie.

Om een inschatting te kunnen maken van de gevolgen van de ontwikkeling, moeten we ook rekening houden met trends. Het Trendbureau Overijssel heeft onlangs een publicatie genaamd “De Grijze Samenleving” uitgebracht (Trendbureau Overijssel, 2011, p. 10 e.v.). Hierin worden de volgende trends beschreven:

1. Ouderen leveren langer een maatschappelijke bijdrage.

Vitale ouderen (65-79 jaar) hebben andere wensen en mogelijkheden dan 80-plussers. Bovendien zijn ouderen mondiger, gezonder en hoger opgeleid dan vroeger. Een grote groep ouderen heeft een goed inkomen. Sommigen werken door na hun pensioen, anderen worden actief als vrijwilliger. Bijna de helft van het aantal uren vrijwilligerswerk in Nederland wordt ingevuld door ouderen.

2. Thuis wonen, langer en anders.

Veel mensen hebben hun eigen huis en willen daar zo lang mogelijk in blijven wonen. Domotica, de integratie van technologie en diensten in huis, maakt wonen comfortabel. De voortschrijdende techniek biedt de kans zelfstandig wonen tot op hoge leeftijd makkelijker te maken.

3. Nieuwe zorg.

De zorg staat op een omslagpunt. Door technologische innovatie is steeds meer mogelijk. Tegelijk wordt zorg steeds duurder, vooral in de laatste levensjaren. Met een ouder wordende bevolking en een kleinere beroepsbevolking die de kosten op moet brengen, lijkt het huidige zorgsysteem onbetaalbaar te worden. De zorg richt zich meer op preventie en minder op genezing. Ouderen worden zelfredzaam. Ze willen de regie in eigen hand houden.

4. Gevoel van onveiligheid en onzekerheid.

Onzekerheid heeft te maken met de sociaal-economische positie van ouderen. Ook mensen die zich goed voorbereid hebben op hun pensioen zijn niet meer zeker van hun inkomen. Ook over de waarden van hun huis maken zij zich zorgen. Het gevoel van onveiligheid speelt vooral in de openbare ruimte. Hoewel uit criminaliteitscijfers blijkt dat Nederland steeds veiliger wordt, houden veel mensen een onveilig gevoel.

5. Groter verschil tussen haves en have-nots.

Er zijn signalen dat de middenklasse kleiner wordt en de verschillen tussen arm en rijk extremer. Die verschillen gaan niet alleen over inkomen, maar bijvoorbeeld ook over sociaal kapitaal en toegang tot netwerken. Er is een kloof tussen hoog- en laagopgeleiden. Voor ouderen worden de verschillen tussen arm en rijk ook zichtbaar in sociale contacten, sportfaciliteiten en aangepaste woningen.

Uit deze trends kunnen we opmaken dat de vergrijzing zowel kansen als bedreigingen biedt. Toename van het aantal vitale ouderen en hun geneigdheid zich (vrijwillig) in te zetten voor anderen, levert kansen op voor vrijwillige diensten. De toename van het aantal 80-plussers zal naar verwachting leiden tot een grotere vraag naar zorg. In grafiek 2 zijn de percentages 65-80 jarigen en 80-jarigen en ouder weergegeven.

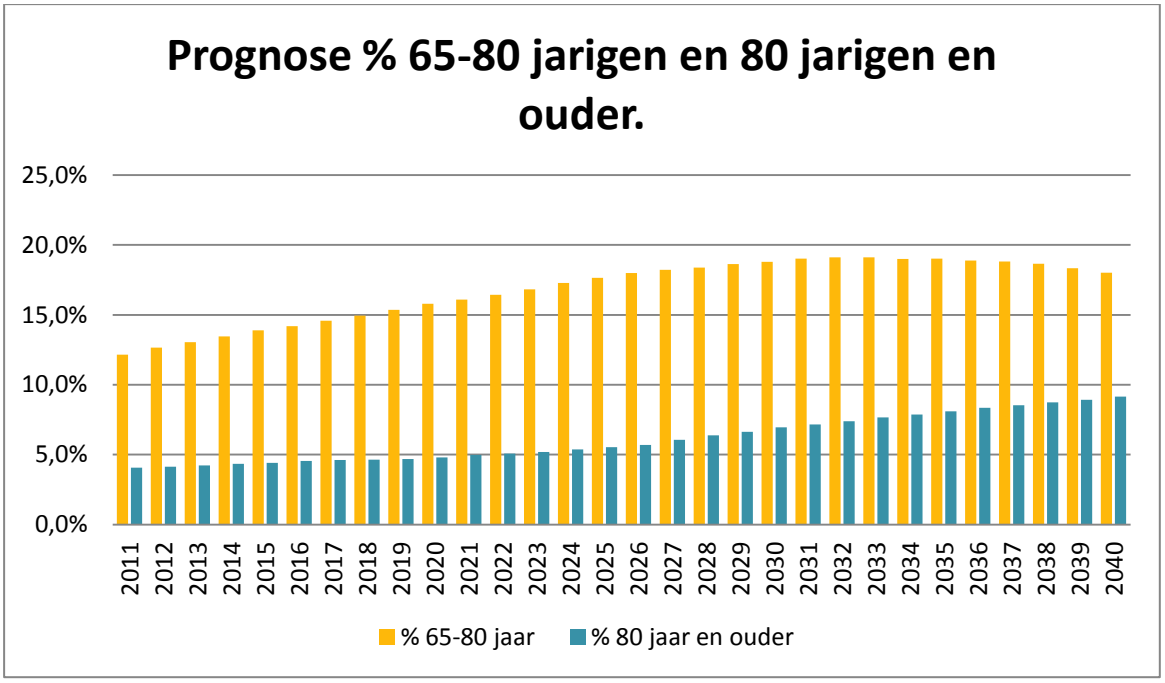

Grafiek 2

De ontwikkelingen met betrekking tot de mogelijkheden om langer in de eigen omgeving te blijven wonen (trends 2 en 3) zullen naar verwachting ook leiden tot een groter beroep op Wmo-voorzieningen.

Op basis van de 5e trend kan gesteld worden dat we rekening moeten houden met een ontwikkeling waarin de verschillen in de mate waarin mensen invulling kunnen geven aan hun eigen verantwoordelijkheid groter worden. Dat vraagt enerzijds maatwerk, maar stelt ook hogere eisen aan de onderlinge solidariteit tussen bevolkingsgroepen (jong en oud, maar ook de zogenoemde haves en have-nots).

3.2. Decentralisatie en financiering

Uitvoering dicht bij de burger

De overheid is er voor de burger. De visie van het rijk is, dat de uitvoering van overheidstaken bij voorkeur dicht bij de burger plaatsvindt. Dit omdat de lokale of regionale overheid de burger goed kent en de toegang tot medeoverheden laagdrempelig is.

In de achterliggende periode zijn al omvangrijke delen van de AWBZ gedecentraliseerd. Taken die voorheen centraal werden uitgevoerd, behoren nu tot het domein van gemeenten.

Overheveling extramurale begeleiding

In hun bestuurakkoord hebben de VNG en het Rijk een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de decentralisatie van de begeleiding. Rijk en gemeenten komen overeen dat de met de begeleiding te bereiken resultaten onder de reikwijdte van de compensatieplicht worden gebracht. Bestaande rechten gaan dus niet over. Dit betekent, dat de begeleiding en dagbesteding uit de AWBZ vervallen en deze functies worden opgenomen in de Wmo. Er ontstaat dus een nieuwe situatie. Het gaat om de individuele begeleiding, dit is begeleiding in de thuissituatie, zoals de overname van regelvermogen, praktische ondersteuning, invulling van de dag- en weekritme en het stimuleren tot deelname aan activiteiten. Daarnaast gaat het om de begeleiding in groepsverband. Voorbeelden hiervan zijn: het bieden van structuur en daginvulling, in stand houden van vaardigheden, aangaan van sociale contacten en het ontlasten van mantelzorgers. De overgang geldt vanaf 2013 voor nieuwe gevallen en vanaf 2014 voor iedereen. Er is dus sprake van een overgangsregeling. De met begeleiding te bereiken resultaten worden onder het aan te passen compensatiebeginsel van de Wmo gebracht. Gemeenten zijn in staat om cliënten te bewegen meer gebruik te maken van -vaak doelmatigere- en meer passende informele en/of algemene voorzieningen. Dit kan op termijn een besparing opleveren. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontwikkelen in overleg met VNG een verdeelmodel voor de decentralisatie-uitkering, dat recht doet aan objectieve verschillen tussen gemeenten en rekening houdt met optredende herverdeeleffecten.

Wij gaan kijken of er ten aanzien van het te formuleren beleid samenwerking mogelijk is met regiogemeenten.

Persoonsgebonden budget (Pgb)AWBZ
Vanaf 2012 kunnen alleen mensen met een 'verblijfsindicatie' nog aanspraak maken op een persoonsgebonden budget AWBZ. Bestaande budgethouders met een AWBZ-indicatie zonder verblijf (bijvoorbeeld op basis van de functies verpleging, persoonlijke verzorging en/of begeleiding) houden hun Pgb tot 1 januari 2014. Daarna ontvangen deze budgethouders zorg in natura. Deze maatregel kan grote gevolgen hebben voor kleine zorgaanbieders als bijvoorbeeld zorgboerderijen. Wij moeten beleid maken voor begeleiding en dagbesteding die onderdeel worden van de Wmo. De AWBZ-situatie wordt niet 1 op 1 overgenomen. Wel wordt gekeken naar het beleid zoals het wordt uitgevoerd onder de AWBZ.

Verlaging IQ-grens AWBZ
Daarnaast wil het kabinet de IQ-maatregel invoeren. Als je een IQ tussen 70 en 85 hebt, heb je geen recht meer op AWBZ-zorg. Mensen met dit IQ worden zwakbegaafd genoemd. Deze groep moet straks aankloppen bij de gemeente. De gemeenten is in de uitvoering van het beleid onbekend met deze doelgroep. De gemeente zal meedenken over hoe om te gaan met deze groep en daar acties op uitzetten. De situatie voor deze groep wijzigt in ieder geval. De IQ-maatregel vervalt uit de AWBZ, maar zal niet één op één overgaan naar de gemeente. Op dit moment (september 2011) zijn er vanuit verschillende hoeken (waaronder ouders van kinderen uit behandelcentra, de G32 en de Vng) bezwaren uit tegen deze maatregel. De G32 vraagt (net als de Vng) om de gevolgen voor de getroffen doelgroepen verder te onderzoeken.

Decentralisatie Jeugdzorg
Het kabinet heeft in het regeerakkoord aangekondigd alle jeugdzorgtaken te decentraliseren naar gemeenten. De decentralisatie van de jeugdzorg naar gemeenten is een gevolg van de wens de jeugdzorg bij die bestuurslaag te beleggen die het dichtst bij kinderen en hun opvoeders staat. Ook vloeit de decentralisatie voort uit de wens één financieringsstroom tot stand te brengen ter ontschotting van het ondersteunings- en zorgaanbod. Daarnaast zijn ook een aantal inhoudelijke overwegingen van doorslaggevend belang geweest. De belangrijkste is het uitgangspunt dat niet langer de problemen centraal staan, maar de kansen van kinderen en hun opvoeders.

Dat betekent dat er meer moet worden geïnvesteerd in ondersteuning binnen de sociale omgeving van het kind/de jongere zodat een beroep op dure vormen van zorg kan worden teruggedrongen. Voor zover nu bekend zal de decentralisatie in de periode 2014 tot en met 2016 in stapjes worden gedecentraliseerd.

Wet werken naar vermogen

Het kabinet vindt dat teveel mensen die wel kunnen werken, nu langs de kant staan. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen via werk in hun eigen onderhoud kunnen voorzien, voert het kabinet de Wet Werken naar vermogen (Wwnv) in. Mensen die kunnen werken en die nu nog een beroep zouden doen op de wetten Investeren in jongeren (Wij), Sociale werkvoorziening (Wsw) en Arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor jonggehandicapten (Wajong), vallen vanaf 1 januari 2013 onder de Wet Wwnv. Op dit moment hebben VNG en het rijk geen overeenstemming over de invoering van de wet. Zeker is, dat het rijk de bezuinigingstaakstelling op één of andere wijze wil bewerkstelligen.

Scheiden wonen en zorg

Vanaf 2014 wil het kabinet de betaling voor wonen en zorg scheiden. Cliënten regelen zelf de betaling voor hun woonlasten (huur). De bewoners krijgen hierdoor meer vrijheid en de zorginstellingen moeten meer rekening houden met de woonwensen. Dit is één van de onderwerpen die de gemeente samen met het platform Welzijn, Wonen en Zorg gaat oppakken. De rollen van verschillende partijen komen daarbij aan de orde.

Hoofdstuk 4 Eigen Kracht

Algemene en goede informatie is beschikbaar en toegankelijk. Ook voor mensen met een beperking. Mensen moeten in de gelegenheid gesteld worden om elkaar te ontmoeten. Mensen krijgen de mogelijkheid om in een zelfstandige leefsituatie te functioneren.

4.1. Inleiding

Om mensen op eigen kracht te kunnen laten functioneren, vinden wij het belangrijk, dat er aandacht is voor multifunctionele ruimtes in Raalte. Mobiliteit en bereikbaarheid van voorzieningen (woonservicegebieden) zijn belangrijk. Wij vinden het belangrijk, dat mensen elkaar kunnen ontmoeten. Goede woon- en vervoersvoorzieningen zijn belangrijke voorwaarden.

Wij hebben als uitgangspunt dat iedereen in zijn eigen sociale omgeving kan blijven wonen. Voorwaarde hiervoor is, dat er voldoende woningen beschikbaar zijn. Daarnaast is het belangrijk dat mensen goed geïnformeerd zijn over onderwerpen als welzijn, wonen en zorg. De gemeente Raalte heeft een laagdrempelig Wmo-loket, waar mensen informatie hierover kunnen krijgen.
De eigen kracht heeft met name betrekking op prestatieveld 1 van de Wmo: het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen wijken en buurten. Dit zijn voorwaarden om op eigen kracht te kunnen functioneren. Daarnaast zijn het geven van informatie en de fysieke toegankelijkheid een belangrijke voorwaarden om op eigen kracht te kunnen functioneren. Informatie is een onderdeel van prestatieveld 3 van de Wmo.

In dit hoofdstuk wordt eerst gekeken naar de signalen uit de afgelopen beleidsperiode. Vervolgens worden ambities en doelen voor de komende 4 jaar geformuleerd.

4.2. Signalen

Accommodaties

Tussen de provincie en de gemeente Raalte zijn afspraken gemaakt over een eventuele realisering van kulturhusen/multifunctionele accommodaties in zeven kernen. Hierbij gaat het niet alleen om nieuwe voorzieningen, maar ook om aanpassing daarvan. Via een haalbaarheidsonderzoek worden de wensen in kaart gebracht. De provincie heeft als voorwaarde dat eind 2013 de bouw gerealiseerd moet zijn. De bekostiging vindt voor een deel via cofinanciering plaats.
Er komt geen algemeen accommodatiebeleid. Op verzoek van de raad worden in eerste instantie de plannen van de dorpen Nieuw Heeten en Liederholthuis uitgewerkt. Deze plannen kunnen dienen als pilot voor de rest van de dorpen[3].
In de gemeente Raalte zijn ontmoetingsmogelijkheden beschikbaar, dit bevordert de sociale samenhang. Activiteiten op het gebied van sport, cultuur en activiteiten die de zelfontplooiing bevorderen worden door de inwoners mogelijk gemaakt en ondersteund met subsidies. Om eigen initiatief te bevorderen kent de gemeente Raalte verschillende subsidieregelingen, waaronder subsidie leefbaarheid buurtdorpen, subsidie inwonersinitiatieven, regeling cofinanciering, daarnaast is de regeling laagrentende lening voor sportaccommodaties in ontwikkeling.

Wmo-loket

Het Wmo-loket is er voor iedereen die vragen heeft op het gebied onder andere van welzijn, inkomen, zorg en wonen. Deze informatie kan ondersteuning geven bij het (her)vinden of behouden van de “eigen kracht”. In 2009 is de Rapportage Wmo-loket gemeente Raalte 2009 tot stand gekomen.
De conclusies van deze rapportage zijn onder andere:

- Het Wmo-loket voorziet, gezien het aantal en de diversiteit aan vragen in een behoefte.
- De inwoners van Raalte weten het gemeentehuis te vinden voor gemeentelijke en voor niet gemeentelijke vragen.
- Medewerkers van het Wmo-loket kunnen de vragen van een groot aantal (60%) van de bezoekers zelf beantwoorden. In andere gevallen wordt doorverwezen.
- Er wordt samengewerkt tussen Wmo-loket en andere partijen.

[3] Dit is de actuele stand van zaken d.d. mei 2011.

- De complexiteit van de vragen op het gebied van de Wmo bij de Infopleinen vraagt een dusdanige deskundigheid, dat er voor is gekozen deze informatieverstrekking via het Wmo-loket en dus centraal te laten plaatsvinden. Wel blijft de Wmo-functie bestaan in de vorm van voorlichtingsbijeenkomsten.

Uit het tevredenheidonderzoek blijkt, dat de telefonische en fysieke bereikbaarheid van het Wmo-loket goed is. Daarnaast is 95% van de respondenten tevreden over de deskundigheid van de medewerkers van het Wmo-loket. Het merendeel van de respondenten weet, dat zij problemen met de hulp kunnen doorgeven aan de medewerkers van het Wmo-loket.
Tot slot weet het merendeel van de respondenten dat zij bij het Wmo-loket terecht kunnen voor informatie over zorg, wonen en welzijn in de gemeente en de regio.

Wonen
Vanwege onder andere planologische en/of financiële redenen zijn de ambities om t/m 2010 circa 260 woningen voor senioren of woonzorgcombinaties te bouwen niet gehaald. Alleen in Raalte (49 appartementen/woningen) en Heino (8 woningen) zijn een aantal woonzorgcombinaties gerealiseerd.
Uit een onderzoek van het bureau RIGO Research en Advies BV naar de te verwachten ontwikkelingen in de woningmarkt, blijkt dat de gemeente en SallandWonen met de reeds bestaande projecten niet voldoen aan de toekomstige vraag naar nieuwbouw woningen voor senioren of woonzorgcombinaties.
De gemeente en SallandWonen zijn structureel (op bestuurslijk niveau minimaal 2 x per jaar) met elkaar in gesprek om de woningbouwplannen te monitoren.
Bij nieuwbouwplannen treden de gemeente en SallandWonen zo vroeg mogelijk met elkaar in overleg over het te realiseren woningbouwprogramma op de locatie. Dit gaat niet alleen over de kwantiteit (aantallen) maar met name ook over de kwantiteit (het type woningen aansluitend bij de beoogde doelgroep).
De basis voor deze gesprekken zijn het woningmarktonderzoek en de gemeentelijke woonvisie. Op dit moment wordt de woonvisie geactualiseerd.

Openbaar vervoer

Het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) is in de afgelopen periode opnieuw aanbesteed. Verder heeft een uitbreiding plaatsgevonden op het terrein van de buurtbustrajecten[4]. Buurtbusprojecten werken als volgt; een aantal vrijwilligers richt, in samenwerking met de provincie, een buurtbusproject in.

In de gemeente Raalte zijn er drie projecten, namelijk:

1. Nieuw-Heeten, Okkenbroek, Lettele, Deventer ziekenhuis.
2. Wijhe, Broekland, Raalte
3. Heino, Lierderholthuis, Laag-Zuthem, Zwolle Zuid.

Woonservicegebieden

In mei 2011 is het rapport woonservicegebieden door de gemeenteraad vastgesteld. Uitgangspunt is, dat de gemeente Raalte haar inwoners wil faciliteren om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen, ook als mensen meer zorg nodig hebben. Het doel is dat in 2015 ten minste 50% van de huishoudens in enigerlei vorm van een woonservicegebied woont.

In Raalte zijn vier niveaus van woonservicegebieden te onderscheiden:

Niveau 1: de allerkleinste kernen

In de allerkleinste kernen (tot 1.000 inwoners) van de gemeente zijn weinig voorzieningen aanwezig. Elk dorp heeft een basisschool en een informele ontmoetingsplek. Het beleid van de gemeente is er op gericht om in elk geval deze voorzieningen in elk dorp overeind te houden. In dit niveau zijn mensen, meer dan bij andere niveaus, op zichzelf aangewezen. Deze kernen geven zelf bij de gemeente aan wat er nodig is. Zorg en welzijn in de kleine kernen komt veelal neer op vrijwilligers en mantelzorgers. Daarom is het noodzakelijk om dicht bij de mensen ondersteuning en begeleiding aan mantelzorgers en vrijwilligers te bieden. Daar waar nodig kan zorg wel ambulant geleverd worden, ongeacht de grootte van een kern.

Kernen die in niveau 1 vallen: Lierderholthuis en Laag Zuthem

Niveau 2: kleine kernen

In de iets grotere kernen (1.000 tot 2.000 inwoners) van Raalte zijn wat meer voorzieningen en wat meer woningen voor ouderen en mensen met een (lichte) beperking aanwezig. Het voorzieningenniveau is nog altijd op een laag niveau.

Kernen die in niveau 2 vallen: Nieuw Heeten, Broekland en Mariënheem.

[4] Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011.

Niveau 3: middelgrote kernen

De middelgrote kernen (2.000 tot 5.000 inwoners) hebben al heel wat meer welzijns- en zorgvoorzieningen, en woningen voor mensen met een zorgvraag. Er is hier meer mogelijk dan in de kleinste kernen.

Niveau 3 bevat de volgende onderdelen:

- alle onderdelen uit niveau 1 en niveau 2;
- beschermde woonvormen zoals verzorgd wonen en beschermd wonen (intramurale woonzorgmogelijkheden);
- dagverzorging;
- sociaal restaurant of sociaal café, open eettafel;
- loket/vraagbaak voor informatie en advies (in vergelijking met informatie- en adviesfunctie basisniveau hier ruimere openingstijden en bezetting).

Kernen die in niveau 3 vallen: Luttenberg en Heeten

Niveau 4: grote kernen

Niveau 4 is het uitgebreidste niveau van voorzieningen dat haalbaar is in een gemeente als Raalte. We denken hierbij aan alle vormen van wonen, welzijn en zorg, passend bij een gemeente van ongeveer 40.000 inwoners.

De volgende onderdelen vallen onder niveau 4:

- alle onderdelen uit niveau 1, 2 en 3;
- uitgebreid aanbod aan intramurale en extramurale woonvormen
- uitgebreid aanbod aan welzijnsvoorzieningen
- vrijwilligerssteunpunt (één in de gemeente, in Raalte)
- Wmo-loket (één in de gemeente, in Raalte)
- Centrum voor Jeugd en Gezin (in Raalte)

Kernen die in niveau 4 vallen: Heino en Raalte[5]

[5] Uit rapport Visie en uitvoeringsplan woonservicegebieden 10 maart 2011.

4.3. Wat wil de gemeente Raalte bereiken?

De gemeente Raalte wil, dat alle mensen jong en oud in de gelegenheid worden gesteld, om zo lang mogelijk vanuit een zelfstandige leefsituatie te kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Het zo lang mogelijk behouden van de eigen (regie)kracht is belangrijk. De uitwerking van het document woonservicegebieden levert hier een bijdrage aan.

Ambities

- We willen dat alle mensen jong en oud in de gelegenheid worden gesteld, om zo lang mogelijk vanuit een zelfstandige leefsituatie te kunnen blijven deelnemen aan de samenleving.
- We willen dat mensen op een prettige en veilige manier in hun eigen huis en woonomgeving kunnen blijven.

We gaan ontmoetingsactiviteiten bevorderen voor alle doelgroepen. De ontmoetingsactiviteiten moeten in de kernen plaatsvinden, waarbij de verantwoordelijkheid zo veel mogelijk wordt overgelaten aan de kernen. We zorgen voor een goede informatievoorziening richting inwoners door gemeentebreed mensen te blijven attenderen op het Wmo-loket en de dienstverlening hiervan. We gaan goede informatievoorziening over Wmo-aandachtspunten organiseren.
Tot slot hebben we aandacht voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen.

4.4 Acties hoe dit te bereiken

De komende beleidsperiode gaan we de volgende stappen zetten om bovengenoemde acties te bereiken.

<u>Prestatieveld 1</u>

1. In 2012 t/m 2015 gaan we de partijen subsidiëren, die het beste kunnen borgen, dat de ontmoetingsactiviteiten voor alle doelgroepen in de kernen plaatsvinden. We willen werken met wijk/kernbudgetten.
2. In 2012 t/m 2015 gaan we de subsidieregelingen ter bevordering van eigen initiatief uitvoeren conform de daarvoor vastgestelde subsidietoetsingskaders.

3. Het rapport woonservicezones gaan we verder uitwerken. Hierbij houden we rekening met de volgende aandachtspunten:
    - Bewustwording van de noodzaak om te anticiperen op de toekomst. De toenemende vergrijzing, meer ouderen vraagt om (tijdige) aanpassingen in de eigen woning.
    - Voorlichting ten behoeve van woningeigenaren. Dit wordt in samenwerking met Olst-Wijhe opgepakt (Woon-wijzer).
    - Toepassing van domotica / thuistechnologie;
    - Organiseren van afstemming tussen de formele en informele zorg;
    - (vrijwilligers)vervoer verbeteren en uitvoeren.

Prestatieveld 3

1. In 2012 t/m 2015 gaan we maandelijks informatie over de Wmo op de gemeentelijke website zetten en we gaan voorlichtingsbijeenkomsten over de Wmo in kernen houden.

Prestatieveld 5

1. We gaan in de komende beleidsperiode het beleid voortzetten dat erop gericht is de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk te houden. Er wordt uitvoering gegeven aan het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV).
2. Er worden heldere afspraken gemaakt met SallandWonen, waarbij aandacht is voor de kwetsbare groepen. Het nemen van eigen verantwoordelijk is een uitgangspunt bij de afspraken. Daarbij is het belangrijk dat mensen tijdig gaan nadenken over benodigde aanpassingen in hun woning. Vervolgens is er aandacht voor demotica en het opplussen van woningen. Op dit moment wordt de woonvisie geactualiseerd, hierin is wederom aandacht voor de doelgroep starters.

4.5. Betrokken partijen

Om het mogelijk te maken om op eigen kracht te functioneren en dingen te realiseren in de samenleving, zijn veel verschillende partijen betrokken, bijvoorbeeld: Verenigingen voor plaatselijk belang, SallandWonen, (sport)verenigingen, maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties, buurtwerkcommissies en zorginstellingen. Deze partijen hebben allemaal hun eigen rol in het bevorderen van de zelfredzaamheid van de inwoners van de gemeente Raalte.

Hoofdstuk 5 Sociaal netwerk

Raalte wil een samenleving zijn waar mensen wat voor elkaar over hebben en niet ongemerkt vereenzamen, waar mensen vrijwilligerswerk en mantelzorg verrichten.

5.1. Inleiding

Prestatieveld 4 van de Wmo bestaat uit het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers. Zowel een mantelzorger als een vrijwilliger heeft invloed op de eigen leefomgeving. Ze stellen immers mensen in staat om langer in hun eigen omgeving te kunnen functioneren. Wij zijn van mening, dat als we wat vragen aan mensen we daar ook in de vorm van ondersteuning wat voor terug moeten doen. In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan om de signalen op dit moment en vervolgens worden de ambities en de wijze waarop deze ambities te bereiken zijn beschreven.

5.2. Signalen

Vrijwilligers

Het vrijwilligerssteunpunt Raalte signaleert, dat er in Raalte sprake is van een toenemende vraag naar vrijwilligerswerk als middel voor re-integratie (van kwetsbare burgers). Het beroep op vrijwillige inzet neemt met de Wmo toe. Hierdoor bestaat de kans op overbelasting van vrijwilligers. Daarnaast wordt het kortdurend vrijwilligerswerk populairder. Vrijwilligers hebben vaak onvoldoende vaardigheden om specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld de GGZ-doelgroep) te begeleiden. Daarnaast zijn er vrijwilligers die moeite hebben om om te gaan met vrijwilligers uit andere culturen. Aan de andere kant zouden mensen uit andere culturen meer ingezet kunnen worden in het vrijwilligerswerk. Vervolgens is er een toenemende vraag naar het ondersteunen van kleinschalige kortdurende burgerinitiatieven ten behoeve van de leefbaarheid in de gemeenschap.

Verenigingen geven aan, dat het moeilijk is om vrijwillig kader te krijgen. De ondersteuning en waardering van vrijwilligers kan verbeterd worden. Ten slotte is er sprake van vergrijzing onder vrijwilligers[6].

Mantelzorgers

Men is tevreden over de sociale netwerken ten aanzien van mantelzorg. Mantelzorg is geen vrijwillige keuze, het komt op het pad van mensen. De aandacht voor jonge mantelzorgers is belangrijk. In 2011 is hiervoor extra aandacht. Als gevolg van de vergrijzing zal de komende jaren het aantal mantelzorgers toenemen. Daarnaast zal de druk op de huidige mantelzorgers toenemen, omdat steeds meer ouderen zelfstandig blijven wonen en de hulpvraag in de thuissituatie groter wordt.
Uit de volwassenenmonitor van de gemeente Raalte blijkt, dat eenvijfde van de volwassenen in de gemeente Raalte mantelzorg geeft.

5.3. Wat wil de gemeente Raalte bereiken?

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn mensen die belangeloos werk doen voor bijvoorbeeld een vereniging, kerk of zorginstelling. Onder andere door hun inzet is het mogelijk voor de inwoners van Raalte om aan veel activiteiten mee te doen. Vrijwilligers dragen op deze wijze vanuit een intrinsieke motivatie bij aan activiteiten die van belang zijn voor anderen en voor de samenleving van Raalte. Vrijwilligerswerk is daarnaast een vorm van participatie, bijvoorbeeld voor mensen die geen betaald werk hebben. Voor de uitvoering van het Wmo-beleid zijn wij voor een groot deel afhankelijk van vrijwilligers. Om ook in de toekomst voldoende en gemotiveerde vrijwilligers te houden is het van belang hen te ondersteunen en te waarderen. Wij vinden het belangrijk om vrijwilligers voldoende toe te rusten. De betrokkenheid van vrijwilligers bij organisaties is belangrijk.
Door de komende veranderingen in de AWBZ zullen meer mensen die specifieke begeleiding nodig hebben, bijvoorbeeld mensen met een GGZ-achtergrond, aangewezen zijn op welzijnsactiviteiten. Voor de begeleiding van deze mensen zal steeds vaker een beroep worden gedaan op vrijwilligers. Deze “zorgvrijwilliger”[7] heeft een verantwoordelijke taak en daarom is het belangrijk dat hij of zij hier goed op is toegerust.

[6] Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011.
[7] Een zorgvrijwilliger is iemand die begeleiding biedt aan anderen. De begeleiding van deze mensen is anders en zwaarder dan tot nu toe het geval was.

Mantelzorgers

Mantelzorgers verlenen zorg (langer dan 3 maanden en minimaal 8 uur per week) aan iemand uit hun directe omgeving. Die zorg wordt dan niet door een professional gegeven en overstijgt de te verwachten, gebruikelijke zorg tussen huisgenoten of familieleden. Mantelzorg is geen vrijwillige keuze.

In de Wmo staat omschreven wat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort: het ondersteunen van mantelzorgers, daaronder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen. Gemeenten zijn vrij in de invulling hiervan.

Om te kunnen (blijven) meedoen in de samenleving is het belangrijk om te zorgen voor een eigen netwerk van familie en vrienden, zodat je daar een beroep op kan doen. Wij gaan ervoor zorgen dat overbelasting van mantelzorgers wordt voorkomen. Een eerste stap hiertoe is al gezet door een driejarig project sociale netwerken (vanaf 2011), dat wordt uitgevoerd door de Stichting Vrijwillige Thuiszorg Overijssel. Het doel hiervan is om juist een sociaal netwerk te creëren rondom kwetsbare mensen zonder netwerk.

5.4. Acties hoe dit te bereiken

Hieronder volgt een opsomming van acties welke de komende beleidsperiode 2012 t/m 2015 uitgezet worden om bovengenoemde ambities te bereiken. Alle punten hebben betrekking op prestatieveld 4 van de Wmo.

Vrijwilligers

1. We zorgen voor een goede ondersteuning van vrijwilligers bij het opzetten van algemene voorzieningen[8]. Voor het opzetten van algemene voorzieningen wordt een opdracht gegeven aan de uitvoeringsorganisatie. Dit wordt opgenomen in een budgetovereenkomst. In deze overeenkomst wordt de verplichting opgenomen, dat er samenwerking wordt gezocht met andere organisaties. (Bijvoorbeeld: zorgcentra, MEE IJsseloevers, Carinova, Vrijwillige thuiszorg, etc.).
2. Het vrijwilligerssteunpunt wordt behouden. De volgende taken worden hier neergelegd: richten op vraag en aanbod van alle vrijwilligers, scholing en deskundigheidsbevordering.

[8] Algemene voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk en helpen mensen hun eigen kracht te behouden. Hulpnetwerken vallen hier ook onder.

We houden rekening met de specifieke begeleiding van kwetsbare groepen[9]. Daarnaast is er aandacht voor de zorgvrijwilliger, uitvoering van de vrijwilligersverzekering en uitvoering van het subsidieloket, organiseren van één wervingsactiviteit in het jaar en één waarderingsactiviteit in het jaar. In het 1e kwartaal van 2014 worden de activiteiten van het vrijwilligerssteunpunt geëvalueerd. Vanaf 2015 wordt het aanbod aangepast aan de hand van de evaluatie uit 2014.

3. In 2012 wordt de beursvloer van 2011 geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie vindt er in 2013 een nieuwe beursvloer plaats. In 2014 wordt de beursvloer van 2013 geëvalueerd. In 2015 wordt op basis van de resultaten hiervan een nieuwe beursvloer gehouden.
4. In 2012 gaan we intern afstemmen en in beeld brengen wat de doelgroep is en wat de behoeften van deze doelgroep zijn als het gaat om vrijwilligerswerk in het kader van re-integratie. Dit doen we in relatie tot de Wet werken naar vermogen. Op basis hiervan worden uitvoeringsafspraken gemaakt met de uitvoeringsorganisatie.
5. In 2012 gaat het vrijwilligerssteunpunt de behoeften van de huidige vrijwilligers in beeld brengen. Veder worden nieuwe doelgroepen en de behoeftes daarvan in beeld gebracht. Hierbij is het belangrijk te beseffen, dat niet alle doelgroepen dezelfde behoeftes hebben. Er worden contacten met vrijwilligersorganisaties gelegd. Opdracht wordt verleend aan een uitvoeringsorganisatie. In 2013 t/m 2015 worden vrijwilligersorganisaties ondersteund in hoe om te gaan met de behoeftes van vrijwilligers.
6. Er wordt vrijwilligersondersteuning geboden in de vorm van cursussen, voorlichting etc. Hierbij wordt indien mogelijk afstemming met educatie gezocht. We gaan zoeken naar partijen die specifieke ondersteuning kunnen bieden. Dit kan het vrijwilligerssteunpunt zijn.
7. Jongeren bekend maken met vrijwilligerswerk door faciliteren maatschappelijk makelaar in het kader van de maatschappelijke stages. In 2013 onderzoek naar welke partij het beste de taken van maatschappelijk makelaar kan uitvoeren. Vanaf 2014 worden er subsidieafspraken gemaakt met deze partij.

[9] Voorbeelden van kwetsbare groepen zijn : GGZ-cliënten, mensen met een beperking en allochtonen.

Mantelzorg

1. Er worden in de komende beleidsperiode door middel van subsidieafspraken budgetafspraken gemaakt met de mantelzorgorganisaties met betrekking tot het vergroten van de bekendheid van ondersteuningsmogelijkheden, aandacht voor specifieke doelgroepen, goede signalering van mantelzorgers. Respijtzorgmogelijkheden worden onderzocht. Er worden afspraken gemaakt over een onderzoek naar waarderingsmogelijkheden van mantelzorgers.
2. Vanaf 2012 wordt bekeken op welke wijze mantelzorg onder de aandacht wordt gebracht door de gemeente en organisaties. Hiervoor wordt in het platform Welzijn, Wonen en Zorg een werkgroep opgericht, de mantelzorgorganisaties zijn hier ook bij betrokken.
3. In 2012 wordt bekeken op welke wijze mantelzorg onder de aandacht van de werkgevers kan worden gebracht. In 2013, 2014 en 2015 wordt dit uitgewerkt.
4. De vrijwilligersverzekering is uitgebreid met een dekking voor mantelzorgers. Dit wordt uitgevoerd door het vrijwilligerssteunpunt.

5.5. Betrokken partijen

Er zijn voor de gemeente Raalte verschillende partijen actief op het terrein van prestatieveld 4 van de Wmo, waaronder: Zorgaanbieders[10], Carinova, Stichting Vrijwillige Thuiszorg Overijssel, Landstede Welzijn, patiënten- en cliëntenorganisaties, vrijwilligersorganisaties (onder andere De Zonnebloem en kerken), de provincie.

[10] De gemeente heeft met een aantal zorgaanbieders een subsidierelatie.

Hoofdstuk 6 Algemene voorzieningen

Waar nodig moeten mensen een beroep kunnen doen op algemene voorzieningen (ondersteuning).

6.1. Inleiding

Wij vinden het in Raalte belangrijk, dat iemand terug kan vallen op algemene ondersteuning, als deze ondersteuning niet geboden kan worden door een mantelzorger of een vrijwilliger. Onder een algemene voorziening verstaan wij een voorziening waar iedereen een beroep op kan doen. Ook collectieve voorzieningen, als Collectief Vraagafhankelijk Vervoer vallen onder algemene voorzieningen. In de afgelopen beleidsperiode hebben veel organisaties een subsidie ontvangen om de algemene ondersteuning tot stand te brengen in Raalte. Daarnaast zijn er met regiogemeenten afspraken gemaakt over de inzet van middelen van de centrumgemeente Deventer ten aanzien van de prestatievelden 7,8 en 9 van de Wmo. Naast deze prestatievelden hebben de volgende prestatievelden betrekking op dit hoofdstuk:

- Prestatieveld 2: (preventieve activiteiten met betrekking tot jeugd);
- Prestatieveld 3 (de onderdelen advies en cliëntondersteuning);
- Prestatieveld 5 (het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem).

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan om de signalen op dit moment en vervolgens worden de ambities en de acties hoe deze ambities te bereiken zijn beschreven.

6.2. Signalen

Centrum voor Jeugd en Gezin

In 2008 is de nota integraal jeugdbeleid vastgesteld. De afgelopen tijd is veel geïnvesteerd in de ontwikkelingen met betrekking tot het Centrum van Jeugd en Gezin (CJG).

Het CJG vervult de informatie- en adviesfunctie. Bij het CJG kunnen jongeren, ouders/verzorgers en professionals terecht voor informatie en advies (inclusief voorlichting). Waar nodig vindt doorgeleiding plaats naar de hulpverlening. Er zijn 2 formele inlooppunten in Raalte(Monumentstraat) en in Heino (Marktstraat).
Ouders in de kleine kernen Broekland, Mariënheem, Heeten en Nieuw Heeten kunnen echter met hun CJG vragen ook terecht op het consultatiebureau. De bezetting daar is echter niet geschikt voor alle vragen, maar men weet wel de weg naar het CJG.

Op het Schoolplein Salland, bij het inlooppunt in Raalte, zijn ook besturen van het basisonderwijs, de directie van het peuterspeelzaalwerk en Carinova gesitueerd. De onderlinge contacten, die door deze huisvesting makkelijker plaatsvinden, worden als positief ervaren.

8% van de ouders in Raalte heeft behoefte aan hulp, omdat zij zich zorgen maken over de opvoeding, gedrag of ontwikkeling van hun kind[11]. Het CJG is een laagdrempelige voorziening voor ouders. Uit de gezondheidsmonitor blijkt, dat er een groep ouders is die de weg naar deze voorziening (nog) niet weten te vinden. Het gaat niet alleen om bekendheid bij de opvoeders maar ook bij mogelijke verwijzers[12].

Gezonde leefstijl
Uit (landelijke) onderzoeken blijkt, dat er een relatie is tussen een laag opleidingsniveau en een lagere sociaal economische status. Een lagere sociaal economische status hangt vaak samen met een minder goede gezondheid en een ongezondere leefstijl. Het gezondheidsbeleid is geen onderdeel van de Wmo, er zijn echter wel verbanden tussen deze beleidsterreinen.

Uit de Volwassenenmonitor (doelgroep 19-65 jaar) blijkt, dat in totaal 47% van de volwassenen overgewicht heeft. Bij jonge kinderen is ten opzichte van 2005 een toename van het aantal kinderen met overgewicht te zien. Ruim driekwart van de kinderen is lid van een sportclub. Meerdere jongeren hebben last van eetbuien en eten “ongezonde” voeding.
In de gemeente Raalte drinkt 17 % van de volwassenen overmatig. Dit zijn met name mannen in de leeftijd tussen 19 en 35 jaar. Ruim 83% van de jongeren in Raalte drinkt voor het 16^{e} levensjaar alcohol. Ongeveer 31% van de mensen in Raalte ervaart matige angst- of depressieklachten en 28% van de volwassenen voelt zich matig eenzaam. Bij 65-plussers is eenzaamheid een bekend probleem.

[11] Monitor kinderen 0-12 jaar GGD IJsselland 2010 en factsheets jongerenmonotor 12-23 jaar 2007.
[12] Monitor kinderen 0-12 jaar GGD IJsselland 2010 en factsheets jongerenmonitor 12-23 jaar 2007.

Jeugdgezondheidszorg en CJG

De provincie is wettelijk verantwoordelijk voor de voorzieningen die zijn opgenomen in de Wet op de jeugdzorg en voor de Bureaus Jeugdzorg. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor preventie. De regering Rutte heeft in haar regeerakkoord opgenomen dat de geïndiceerde jeugdzorg, de sector Licht Verstandelijk Gehandicapten (jeugd-LVG) en de Jeugd Geestelijke gezondheidszorg (jeugd GGZ) moeten integreren tot één stelsel voor hulp aan jeugdigen en gezinnen. De verantwoordelijkheid hiervoor komt geheel bij de gemeenten te liggen. Dit betekent de verantwoordelijkheid voor een grotere doelgroep, waar ondersteuning aan geboden moet worden.

De jeugdgezondheidszorg betreft de kinderen/jongeren van 0 tot 21 jaar. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in een betere afstemming en samenwerking tussen Carinova en GGD. Dit heeft in 2009 geresulteerd in een gezamenlijke subsidieaanvraag bij de gemeente. In de budgetovereenkomst zijn de prestatiedoelen uitgewerkt. Deze prestatiedoelen zijn gebaseerd op de signalen genoemd onder het kopje gezonde leefstijl.

Collectieve geestelijke gezondheidszorg

Sinds de invoering van de Wmo in 2007 heeft de gemeente met betrekking tot de collectieve geestelijke gezondheidszorg prestatieafspraken gemaakt met Dimence.

Zorg- en Veiligheidsteam

De gemeente Raalte kent het Zorg- en Veiligheidsteam. In dit team, bestaande uit afgevaardigden van SallandWonen, het Bijzondere Zorgteam, Dimence, het maatschappelijk werk, de kredietbank, de wijkagent en de gemeente, komen plaatselijke probleemsituaties aan de orde die vaak om een multidisciplinaire oplossing vragen. Daarnaast kent de gemeente Raalte vanaf januari 2011 het Bijzondere Zorgteam. Dit team richt zich op de kwetsbare burgers in de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte en leidt naar een passende hulpverlening.

Cliëntondersteuning

De cliëntondersteuning vindt plaats via zowel professionele als vrijwillige organisaties. Het Wmo-loket heeft op het gebied van cliëntondersteuning een coördinerende rol.
Waar niet voldoende ondersteuning kan worden geboden wordt doorverwezen naar een meer passende organisatie.

Om te zorgen voor een goede terugkoppeling zijn met een aantal organisaties samenwerkingovereenkomsten aangegaan. Daarnaast richt het Wmo-loket zich op doelgroepenvoorlichting.
Met het Algemeen Maatschappelijk Werk worden jaarlijks prestatieafspraken gemaakt. Het Algemeen Maatschappelijk Werk is een vorm van cliëntondersteuning en levert een concrete bijdrage aan het vergroten van de zelfredzaamheid van burgers door belemmeringen bij bewoners weg te nemen, zodat zij in staat zijn hun leven op een positieve wijze te beïnvloeden. Het Algemeen Maatschappelijk Werk is laagdrempelig en richt zich op personen of groepen die ondersteuning krijgen gericht op gedragsverandering. Het Algemeen Maatschappelijk Werk bevindt zich op het snijvlak van gezondheidszorg en welzijn. De afgelopen beleidsperiode is geïnvesteerd in samenwerking met de zorg (o.a. huisarts, eerstelijns psycholoog), welzijn (sociaal cultureel werk) en de gemeente (team voorzieningen en het Wmo-loket). Er vindt afstemming plaats, vastgelegd in budgetovereenkomsten, tussen de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg en het Algemeen Maatschappelijk Werk, zodat er geen sprake is van een overlap in activiteiten. Eén van de prestatieafspraken de afgelopen jaren was de inzet van eigen kracht conferenties voor problematiek ten aanzien van jeugd.

Het project “sterk door vrijwilligerswerk” valt ook onder cliëntondersteuning. Hierbij ligt de nadruk op de (re) integratie van kwetsbare burgers in de gemeenschap.

Diensten in verband met zelfstandig functioneren
In de gemeente Raalte zijn verschillende organisaties werkzaam, die diensten aanbieden om ervoor te zorgen dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven functioneren.

- In het rapport woonservicegebieden zijn de gewenste en mogelijke diensten in de kernen van de gemeente Raalte geïnventariseerd. Zo bieden de Algemene Hulpdienst, Humanitas steunpunt minima, de Stichting Zonnebloem, Humanitas thuisadministratie en de thuiszorg verschillende diensten aan. .
- De zorginstellingen bieden welzijnsdiensten aan mensen die in de nabijheid van de zorginstellingen wonen.
- In verschillende kernen wordt door een zorginstelling een dagopvang voor ouderen georganiseerd. Deze ouderen hebben geen indicatie, maar worden wel in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan dagopvangactiviteiten om ervoor te zorgen dat ze structuur in hun leven behouden.

- Er worden ook diensten aangeboden voor mensen die gebruik maken van de geestelijke gezondheidszorg, bijvoorbeeld RIBW en de GGZ steunpunten.
- In de gemeente Raalte worden op dit moment ontmoetingsactiviteiten voor ouderen geboden, om ervoor te zorgen dat ze structuur in hun leven houden en in contact blijven met andere mensen. Tevens is er op dit moment een ouderenadviseur actief die ouderen ondersteuning kan bieden met als doel het zelfstandig functioneren te versterken.
- Tot slot worden diensten geleverd in het kader van integrale schuldhulpverlening.

Huiselijk geweld
Bij het Steunpunt huiselijk geweld te Zwolle komen alle meldingen binnen. Vervolgens wordt een splitsing gemaakt tussen situaties met een huisverbod en situaties zonder een huisverbod. Op beide volgt een passend hulpverleningstraject.

OGGZ
In het uitvoeringsprogramma van het Regionaal Kompas, looptijd 2009 – 2014, zijn de doelstellingen voor de regio bestaande uit de gemeenten Deventer, Zutphen, Lochem, Olst-Wijhe en Raalte geformuleerd. Toeleiding naar reguliere zorg werd tot 2011 geregeld via Team VIA of door Regizorg. Met ingang van 2011 is hiervoor een Bijzonder Zorgteam opgericht met een Centrale Toegang voor de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte.

Verslavingszorg
De gemeente Deventer is centrumgemeente op het terrein van de verslavingszorg. Hier zijn ook diverse opvangmogelijkheden,
Plaatselijk richt de gemeente zich vooral op alcoholpreventie, tot op heden vooral met betrekking tot de jeugd, maar in de loop van 2011 is deze gericht op alle burgers,

6.3. Wat wil de gemeente Raalte bereiken?

De gemeente Raalte wil een verbindende bijdrage leveren aan de ontwikkeling en instandhouding van een infrastructuur van maatschappelijke organisaties (professioneel en vrijwillig), die eraan bijdragen, dat mensen, ongeacht de doelgroep, op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving. Tevens willen wij gezond gedrag van mensen bevorderen. Het gaat om preventieve ondersteuning en het op weg helpen van mensen om ze in staat te stellen zelfstandig te blijven functioneren.

Maatschappelijke organisaties bieden allerlei diensten en activiteiten die veelal preventief van aard zijn. Dit kan in de vorm van probleemsignalering, cliëntondersteuning of het aanbieden van diensten. Wij willen mensen helpen hun vraag helder te formuleren en ze toe te leiden naar degene die ze het beste kan helpen. Wij willen bevorderen dat er algemene voorzieningen worden opgezet waar mensen een beroep op kunnen doen, om zelfstandigheid te bevorderen. Deze algemene voorzieningen worden op basis van signalen ingericht. Voorbeelden zijn een boodschappenservice of een klussendienst. De insteek is dat deze voorzieningen in stand worden gehouden door vrijwilligers.

Er wordt onderzoek gehouden onder ouderen waarbij de kern is eenzame ouderen in beeld te krijgen. Deze groep wordt vervolgens geïnformeerd over mogelijkheden en zo nodig doorverwezen naar hulpverlening. Daarnaast willen wij vanuit het platform Welzijn, Wonen en Zorg geïnformeerd worden over alle eenzame kwetsbare burgers, wij kunnen dan in de uitvoering hierop inspelen.
Op het gebied van kwetsbare groepen voert de gemeente Deventer de regie al het gaat om de wettelijke taken ten aanzien van Maatschappelijke opvang, Verslavingszorg en de Openbare geestelijke gezondheidszorg (Oggz). Voor wat betreft huiselijk geweld voert de gemeente Zwolle de regie.
Om de taken goed uit te voeren is ten aanzien van eerstgenoemde taken met de betrokken gemeenten het document Regionaal Kompas opgesteld. Hierin staan de doelen t/m 2014 genoemd. Daarnaast hebben de gemeenten, met de invoering van de Wmo, een verantwoordelijkheid gekregen in de uitvoering van de Wet tijdelijk Huisverbod. De gemeente Raalte heeft een structurele aanpak ten aanzien van nazorg ex-gedetineerden. Dit is gekoppeld aan het Zorg- en Veiligheidsteam van de gemeente Raalte.

De kans op kwetsbaarheid en maatschappelijke terugval is de laatste jaren gestegen. Dit komt onder andere door veranderingen ten gevolge van een terugtredende rijksoverheid. Maar ook de economische crisis die bezuinigingen tot gevolg had en de individualisering in de samenleving dragen hieraan bij. We willen ervoor zorgen dat de inwoners van de gemeente Raalte bekend zijn bij de centrumgemeente Deventer en dat de hele kwetsbare groep zo klein mogelijk blijft. We willen huisuitzettingen en dakloosheid tegengaan. We willen dat ex-gedetineerden de kans krijgen op terugkeer in de maatschappij. We willen huiselijk geweld zo veel mogelijk voorkomen. Wij willen de deelname en integratie van van de GGZ-doelgroep aan de maatschappij verbeteren.

6.4. Acties hoe dit te bereiken

Hieronder is weergegeven op welke wijze de gemeente de in paragraaf 6.3 genoemde punten gaat bereiken.

Prestatieveld 2

1. De veranderingen in de jeugdzorg worden de komende beleidsperiode geïntegreerd in het integraal jeugdbeleid. Daarbij vindt er samenwerking met het onderwijs plaats.
2. Er is de komende beleidsperiode voortdurend aandacht voor alcoholmisbruik en de aanpak van psychosociale problemen bij jongeren. Hierbij gaat het om de groep jongeren onder de 16 jaar, die alcohol drinkt, maar ook om de groep jongeren vanaf 16 jaar. Dit komt tot uitdrukking in overleggen waarin de gemeente participeert en projecten die in het kader van het gezondheidsbeleid worden opgepakt. Projecten op dit gebied worden regionaal opgepakt.
3. Met betrekking tot het in beeld brengen en houden van kwetsbare groepen jongeren, worden prestatieafspraken gemaakt met de uitvoeringsorganisatie en wordt in 2012 onderzocht welke andere partijen hierbij een rol kunnen spelen. In 2013, 2014 en 2015 wordt met de subsidieafspraken hierbij aangesloten. Speerpunten bij deze prestatieafspraken zijn: signaleren en toeleiden naar hulpverlening.
4. Met betrekking tot het ambulant jongerenwerk worden prestatieafspraken gemaakt met de uitvoeringsorganisatie. Daarnaast hebben wij afspraken met de politie.
5. Wij vinden informatie, advies en voorlichting met betrekking tot opvoedingsondersteuning erg belangrijk. In 2012 wordt samen met de coördinator van het Centrum voor Jeugd en Gezin gekeken of de bekendheid en het bereik van dit centrum voldoende is. Aan de hand hiervan worden eventueel acties uitgezet om de bekendheid te bevorderen. Communicatie tussen partijen is van essentieel belang. Deze acties kunnen in 2013, 2014 en 2015 uitgevoerd worden (indien van toepassing). De samenwerking met Deventer en Olst-Wijhe wordt verstrekt.
6. In de komende beleidsperiode nemen we diensten af van het GKB als het gaat om jongeren die schulden hebben.
7. Elk jaar in het 4^{e} kwartaal wordt er een budgetovereenkomst jeugdgezondheidszorg gemaakt met de uitvoeringsorganisatie. In de prestatieafspraken is aandacht voor de doorgaande ontwikkelingslijn van 0-6 jaar. De speerpunten zijn gericht op opvoedingsondersteuning (pedagogische hulp) en informatie en advies, bijvoorbeeld prenatale voorlichting, opvoedingsadviezen en gezinsinterventies. Communicatie is ook een belangrijk onderdeel.

Prestatieveld 3

1. De gemeente Raalte zoekt samenwerking met andere partijen als het gaat om cliëntondersteuning. Andere partijen worden door gemeente met elkaar in contact gebracht. Wij bekijken de mogelijkheid (nut) om samenwerkingsafspraken vast te leggen in samenwerkingsovereenkomsten. Eind 2012 is hier duidelijkheid over.
2. Het Wmo-loket is op de hoogte van relevante ontwikkelingen. Ook van specifieke doelgroepen. Het Wmo-loket doet actief aan doelgroepenvoorlichting. Het Wmo-loket is voldoende toegerust om deze taak uit te voeren.

Prestatieveld 5

1. In het kader van het in beeld brengen en houden van de doelgroep ouderen, worden ouderen aangeschreven en bezocht, met als doel ze informatie te geven en ze bij specifieke hulpvragen door te verwijzen. Er worden hierover subsidieafspraken gemaakt met de uitvoeringsorganisatie.
2. Ter aanvulling op het genoemde bij punt 1, wordt in de komende periode de behoefte naar activiteiten ter voorkoming van eenzaamheid onderzocht. Het resultaat is een plan.
   Dit wordt opgepakt in het platform Welzijn, Wonen en Zorg. Gezamenlijk wordt bekeken welke acties er uitgezet kunnen worden om in de eventuele behoeften te voorzien. Daarbij wordt de rol van de verschillende partijen in ogenschouw genomen. Daarnaast zorgen we er voor dat we via het platform Welzijn, Wonen en Zorg worden geïnformeerd over de behoefte van verschillende doelgroepen.
3. In de komende beleidsperiode wordt door zorginstellingen dagbesteding voor ouderen die hier geen indicatie voor ontvangen georganiseerd. Wij onderzoeken of meerdere partijen dan de Zorggroep Raalte hierbij betrokken moeten worden. Daarna worden er subsidieafspraken gemaakt.
4. In 2012 is de visievorming ketenzorg dementie gereed. Deze visie wordt in samenwerking met betrokken partijen gemaakt. De gemeente brengt in 2012 in beeld met welke partijen prestatieafspraken worden gemaakt. Uitvoering vindt in de overige jaren plaats.
5. Sociale cirkels worden in het kader van de Wmo in Raalte gezien als een algemene voorziening. Indien er behoefte is aan de opzet, dan worden er subsidieafspraken gemaakt met betrekking tot de uitvoering.

Prestatievelden 2,3 en 5

1. In het kader van ondersteuning van mensen, maken wij in het 4e kwartaal van elk jaar een budgetovereenkomst met het Algemeen Maatschappelijk Werk met concrete prestatiedoelen[13]
2. In het 4e kwartaal van elk jaar is er een budgetovereenkomst met betrekking tot de uitvoering van ondersteunende begeleiding. Ondersteunende begeleiding heeft met name tot doel de structuur in gezinnen te organiseren.

Prestatievelden 7,8 en 9

1. De uitwerking met betrekking tot deze prestatievelden vinden plaats conform de gemaakte afspraken met betrekking tot het Regionaal Kompas. Deze afspraken zien er als volgt uit: De gemeente Raalte wil, in samenwerking met regiogemeenten in contact zijn met zorgwekkende zorgmijders, dak- en thuislozen, zwerfjongeren, “slachtoffers” huiselijk geweld, verslaafden en deze groepen verder helpen.

- In 2014 is er contact met 180 zorgwekkende zorgmijders voor de regio:
  a) Er is een centraal meldpunt bemoeizorg voor de regio Zutphen, Lochem, Deventer, Olst-Wijhe en Raalte. Er is een goede communicatie rondom dit meldpunt.
  b) Er is een bijzonder zorgteam waarin Raalte functioneert.
- Dak- en thuisloosheid komt in 2014 vrijwel niet meer voor. Wanneer het wel voorkomt is deze groep op een traject gezet:
  a) Er is in 2014 een eenduidige intake en ketenarrangementen in de regio. Raalte is verantwoordelijk voor lokale inkoop.
  b) Er wordt regionaal een registratiesysteem ontwikkeld. Deze functioneert in 2014. In 2014 zijn met alle woningbouwcorporaties in de regio afspraken gemaakt over voorkoming van huisuitzetting:
  a) Protocol “voorkom huisuitzettingen” voor Raalte maken.
  b) Er is budgetbeheer, doelgroepen Regionaal Kompas worden gefilterd.
  c) Regionaal ontwikkelen van een modelprocedure ex-gedetineerden. Raalte heeft slechts enkele ex-gedetineerden. Voor wat betreft aanpak wordt hierbij regionaal aangesloten.
- In 2014 is er voor minimaal 60% van de dak- en thuislozen huisvesting op maat:
  a) Met SallandWonen wordt jaarlijks de te realiseren opgave huisvesting besproken en vindt een evaluatie plaats van het jaar ervoor.

[13] Het maken van een budgetovereenkomst is een bevoegdheid van het college.

b) Begin 2012 is de behoefte aan capaciteit van begeleid wonen in beeld.
c) In Deventer is er een vorm van begeleid wonen voor 24 volwassenen.
d) In Deventer worden 3 plekken gerealiseerd in de crisisopvang voor zwerfjongeren.

- In 2014 is er aanbod op maat van activering voor kwetsbare burgers:
  a) In Deventer is er een cleanteam2 (Cambio) voor doorstroom naar reguliere arbeidsmarkt.
  b) Het deel van WW-budget betrekking op re-integratie zet de gemeente in voor activering van kwetsbare burgers.
- Huiselijk geweld: de huidige werkwijze via het steunpunt in Zwolle wordt voortgezet en jaarlijks geëvalueerd.
- Verslavingszorg: alcoholpreventie gericht op jongeren wordt lokaal opgepakt. De overige activiteiten worden vanuit de centrumgemeente, Deventer, gecoördineerd.

2. In 2015 wordt specifiek voor Raalte een protocol ter voorkoming van huisuitzettingen gemaakt.

6.5. Betrokken partijen

De betrokken partijen bij het integraal jeugdbeleid zijn: het onderwijs, (zorg) aanbieders, de gemeente, provincie, jeugdhulpverlening, verenigingen en jongerenorganisaties en de welzijnsinstelling.
Dimence ontvangt op dit moment een subsidie van de gemeente voor collectieve geestelijke gezondheidspreventie. Op het terrein van welzijn, wonen en zorg is het platform Welzijn, Wonen en Zorg[14] de aangesproken partij.
Voor wat betreft diensten in verband zelfstandig functioneren zijn onder andere de volgende partijen betrokken Stichting Zonnebloem, Algemene Hulpdienst, Humanitas vrijwillige thuisadministratie, Humanitas steunpunt minima, Carinova, Hartkamp, Zorggroep Raalte, Wooldhuis, de welzijnsinstelling en de Vrijwillige Thuiszorg. De GGD is een belangrijke partner bij de uitvoering van het lokaal gezondheidsbeleid.

[14] GGD regio IJssel Vecht, tandartsen Raalte, Huisartsenpraktijk Heino, Huisartsen Midden Salland, Carinova, Regionaal Zorgnetwerk Zwolle e.o., Zwolse Poort, De Parabool, Oefentherapie Ceasar, RIAGGz over de IJssel, Het Wooldhuis, RIBW IJsselvecht, praktijk voor fysiotherapie-manuele therapie, Landstede Welzijn Raalte, SallandWonen, Zorggroep Raalte, Vrijwillige Thuiszorg, Zozijn, MEE IJsseloevers, Ouderenraad, gemeente Raad.

Hoofdstuk 7 Individuele voorzieningen

Zorg wordt alleen geleverd als er geen andere uitweg is.

7.1. Inleiding

Uitgangspunt in de Wmo blijft de eigen kracht. Is het voor iemand echt niet mogelijk om via een sociaal netwerk of algemene ondersteuning die zich richt op algemene voorzieningen[15] zelfstandig te functioneren, dan zijn er individuele voorzieningen waar iemand op terug kan vallen. Belangrijk hierbij is, dat dit als uiterste inzet wordt gezien.
In dit hoofdstuk wordt invulling gegeven aan prestatieveld 6 van de Wmo; het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of chronisch psychisch problemen en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.
Eerst wordt ingegaan op de signalen uit afgelopen beleidsperiode en vervolgens wordt het proces van De Kanteling nader toegelicht. Tot slot komt aan de orde welke ambities de gemeente Raalte op welke wijze wil bereiken.

7.2. Signalen

Individuele voorzieningen
Eén keer per jaar vindt een klanttevredenheidsonderzoek plaats. De afgelopen keren is dit onderzoek gedaan door SGBO. Bij deze onderzoeken zijn steeds alle voorzieningen betrokken, huishoudelijke hulp, Collectief Vraagafhankelijk Vervoer, scootmobielen, Wmo-loket etc. Bij alle onderzoeken van het SGBO scoort de gemeente Raalte steeds iets boven het gemiddelde. Cliënten klagen over het aantal klanttevredenheidsonderzoeken, men wordt hiervoor door verschillende instanties benaderd.
Er heeft een evaluatie met de aanbieders huishoudelijke hulp plaatsgevonden. Zowel de aanbieders als ook de gemeente zijn tevreden over de gevolgde procedure.
Er is een forse overschrijding ten aanzien van het Wmo-budget.

[15] Hieronder wordt verstaan algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, collectieve voorzieningen (wettelijk) voor liggende voorzieningen.

Medio 2010 hebben de gemeenten Dalfsen, Staphorst, Zwartewaterland en Raalte een onderzoek laten instellen naar de mogelijkheden om kosten op de Individuele Wmo-voorzieningen te besparen en eventueel extra inkomsten te genereren met daarbij een financiële vertaling van de verschillende maatregelen.[16]

Kanteling

De VNG is het project De Kanteling gestart in een aantal pilot- gemeenten om gemeenten handvatten te geven bij de realisatie van de compensatieplicht. Deze plicht houdt in, dat het College van burgemeester en wethouders aan personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem voorzieningen biedt ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie ten einde hen in staat te stellen:

1. Een huishouden te voeren;
2. Zich te verplaatsen in en om de woning;
3. Zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
4. Medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Hierbij geldt als uitgangspunt, dat de individuele situatie maatwerk vereist, waarbij de cliënt centraal staat. Mensen die zichzelf niet redden en geen beroep kunnen doen op een sociaal of maatschappelijk netwerk doen een beroep op voorzieningen. Het principe van De Kanteling houdt in, dat er niet uit wordt gegaan van het aanbod, maar van het te behalen resultaat. Maatwerk is het uitgangspunt. Het probleem wordt in kaart gebracht en er wordt in eerste instantie gezocht naar een algemene oplossing. Belangrijk is te beseffen dat het hier “slechts” een manier van werken betreft.

7.3. Wat wil de gemeente Raalte?

De gemeente Raalte wil dat mensen zo lang mogelijk functioneren en zelf zoeken naar oplossingen als er belemmeringen zijn in hun functioneren. Indien iemand niet in staat is om zelfstandig naar oplossingen te zoeken, moet er een mogelijkheid zijn om de hulp van anderen in te roepen. Mocht het niet lukken om zelfstandig of via geboden hulp in de vorm van een sociaal netwerk of algemene voorzieningen problemen op te lossen, dan kunnen er voorzieningen in de individuele sfeer geboden worden. Er wordt samen met mensen naar oplossingen gezocht. Hierbij wordt gekeken naar de specifieke behoeften van mensen. In eerste instantie wordt in de behoeften voorzien door te verwijzen naar algemene voorzieningen.

[16] BMC-rapport herijking individuele Wmo-verstrekkingen.

Uitgangspunt bij het verstrekken van individuele voorzieningen is dat er een kwalitatief goede oplossing geboden wordt. Tegelijk vinden wij dat de kosten van deze oplossingen zich moeten verhouden tot de inkomsten die wij hiervoor krijgen van de rijksoverheid.
De extra inzet aan middelen ten aanzien van deze voorzieningen lopen in de komende beleidsperiode af. Deze daling is te realiseren door “de andere manier” van werken. Daarnaast wordt een eigen bijdrage of eigen aandeel ingevoerd voor de te verstrekken voorzieningen en worden eenvoudige of goedkope woonvoorzieningen algemeen gebruikelijk verklaard. In het hoofdstuk financieel kader wordt de financiële vertaling weergegeven.

7.4. Acties hoe dit te bereiken

Vooruitlopend op de beleidsperiode vanaf 2012 wordt in 2011 bekeken welke voorzieningen als algemeen gebruikelijk aangemerkt kunnen worden. Op basis van de geldende jurisprudentie kan worden gesteld dat een aantal zaken in ieder geval kan worden aangemerkt als algemeen gebruikelijk. Het betreft onder andere:

- Verhoogde toiletpot / toiletverhogers;
- Beugels;
- Aanpassingen in badkamer ouder dan 25 jaar;
- Elektrische fiets.

Deze lijst kan, zo nodig, nog verder worden aangevuld.

We gaan uit van een individuele oplossingsgerichte benadering. Dit doen we door in gesprek te gaan met de mensen (introductie van “het gesprek”). Indien de oplossingsrichting complex[17] is wordt, waar mogelijk, gebruik gemaakt van eigen kracht conferenties. In het derde kwartaal 2012 is er duidelijkheid over de inzet van mogelijke eigen kracht conferenties.

Eind 2012 is er een rolstoelpool. Verwacht wordt dat 80% van de incidentele rolstoelgebruikers voldoende gecompenseerd wordt door gebruik te maken van een rolstoelpool.

[17] Het is lastig een beeld te krijgen van de behoefte.

In 2012 wordt een scootmobielpool opgezet. Dit wordt een algemeen voorliggende voorziening, waarbij inwoners voor tijdelijk gebruik vanuit een centrale plaats gebruik kunnen maken van een scootmobiel (bijvoorbeeld een winkelcentrum). Personen die dagelijks gebruik maken van een scootmobiel of personen die vanwege hun beperking een specifieke voorziening nodig hebben, blijven in aanmerking komen voor een individuele scootmobiel.

De km-prijs voor een vervoersvoorziening wordt per 2013 verlaagd van € 0,28 naar € 0,19 (de belastingvrije vergoeding).

De gemeente gaat per 1 januari 2012 een eigen bijdrage vragen voor alle te verstrekken voorzieningen. Nu geldt dit alleen voor hulp bij het huishouden. De hoogte van de bijdrage is afhankelijk van het inkomen en wordt vastgesteld en geïnd door het CAK. Er gelden wel wettelijke beperkingen: zo kan er slechts voor één voorziening een eigen bijdrage worden gevraagd en voor een pgb of woning aanpassing kan over maximaal 39 periodes van 4 weken een eigen bijdrage worden gevraagd.

Een aantal woningaanpassingen worden in 2011 (vooruitlopend op vaststelling van dit beleidsplan) als algemeen gebruikelijk beschouwd. In 2012 wordt dit verder uitgebouwd. Naar verwachting gaat het jaarlijks om ongeveer 100 aanvragen. De gemiddelde besparing per aanvraag is € 250. Hierbij zullen wij de minima ontzien.

Als gevolg van deze maatregelen dalen de indicatie (advies)kosten.

Bij hulp bij het huishouden wordt meer ingezet op de pgb plus variant. Een pgb plus variant is hetzelfde als een Service pgb. Bij deze pgb verzorgt de thuiszorgorganisatie alle financiële administratie voor de cliënt en doet alle meldingen aan het CAK. Cliënt noch gemeente heeft hiermee extra werk.

Er wordt geïnvesteerd in de bekendheid van de algemene voorzieningen. Er worden door de uitvoering concrete afspraken gemaakt met de aanbieders van deze voorzieningen.

7.5. Betrokken partijen

Alle inwoners van de gemeente Raalte zijn betrokken bij het proces van De Kanteling en kunnen op deze wijze geholpen worden. Daar waar nodig worden organisaties betrokken bij het leveren van maatwerk voor de individuele situatie. Intern zal ingespeeld moeten worden op deze nieuwe situatie.

Hoofdstuk 8 Samenwerking

8.1. Inleiding

Samenwerking is van essentieel belang als het gaat om de uitvoering van de Wmo. De tendens is, dat steeds meer functies uit de AWBZ verdwijnen.
De gemeente krijgt door overheveling van functies uit de AWBZ een steeds grotere rol in wonen, zorg en welzijn. De gemeente heeft een wens om samenwerking met het zorgkantoor Midden IJssel te zoeken om de samenhang in welzijn- en zorgverlening te bevorderen. Alle inwoners binnen de gemeente Raalte vallen onder zorgkantoor Midden IJssel. Alleen Het Wooldhuis (“t Zand locatie Wooldhuis) valt onder Zwolle omdat het hoofdkantoor geadresseerd is in Zwolle.

Het Zorgkantoor Midden IJssel voert de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) uit. De AWBZ is een wet die regelt dat dure, onverzekerbare en langdurige zorg mogelijk is en betaald wordt voor iedereen die dat nodig heeft.
Het Zorgkantoor Midden IJssel draagt zorg voor goede toegankelijke, doelmatige en kwalitatief en kwantitatief voldoende zorg in de regio Midden IJssel. Dit betekent ook voor de gemeente Raalte.

De belangrijkste taken van het Zorgkantoor Midden IJssel zijn:

- Zorgtoewijzing, wachtlijstbeheer en wachtlijstbemiddeling;
- Informatie geven over AWBZ-zorg
- Meepraten op het terrein van regionaal zorgbeleid;
- Het contracteren van zorg en het toetsen van de kwaliteit van de zorg;
- Het uitvoeren van het persoonsgebonden budget (pgb).

Zij vertaalt de behoeften van de cliënt en wil in samenwerking met zorgverleners vraaggestuurde zorg mogelijk maken. Onder deze vraaggestuurde zorg verstaat zij dat:

- De keuzevrijheid voor de cliënt centraal staat;
- De zorg toegankelijk is voor de cliënt;

Er voldoende zorgaanbod is welke past binnen zorg met wonen en welzijn, werk, onderwijs en vervoer.

In dit hoofdstuk wordt de samenwerking tussen gemeente en zorgkantoor verder uitgewerkt. Als de zorgkantoren worden opgeheven, per 1 januari 2013, gaan wij op zoek naar een soortgelijke samenwerkingsvorm met de zorgverzekeraars.

8.2. Synergie

Zowel de gemeente als het zorgkantoor voert zaken uit op het gebied van zorg. De scheidslijn tussen Wmo en AWBZ is soms erg dun. Voor cliënten is dit vaak onduidelijk en hebben vaak het gevoel dat ze van het “kastje naar de muur” worden gestuurd.
De gemeente Raalte en het Zorgkantoor Midden IJssel zien steeds meer mogelijkheden om hier eenduidig in op te treden. Hierdoor kan het samengaan van delen een meerwaarde opleveren in diverse opzichten. Dit biedt zowel voor de cliënt als voor de partijen een voordeel. De gemeente en het zorgkantoor hebben een optimale gezondheid en goede kwaliteit van leven van cliënten tot doel. Vanuit deze gezamenlijke belangen trekken het zorgkantoor en gemeente samen op om te komen tot efficiënte en goede voorzieningen die aansluiten bij de werkelijke behoefte van de klant.

8.3. Waarop samenwerken?

De gemeente en het zorgkantoor hebben de intentie om op de volgende punten samen te werken:

1. Waar mogelijk een gezamenlijke inkoop van diensten; er wordt nog uitgewerkt om welke diensten het gaat.
2. Inzicht en overheveling in de doelgroep begeleiding; begeleiding wordt vanuit de AWBZ gedecentraliseerd naar de gemeenten.
3. Het opzetten van een rolstoelpool.
4. Gezamenlijk zorgdragen (oppak) voor eenduidige informatievoorziening door middel van een fysiek loket, met gebruikmaking van het bestaande Wmo-loket.
5. Dementieketen.

Tussen het zorgkantoor en de gemeente wordt een intentieverklaring opgesteld waarin bovengenoemde punten worden bevestigd.

Hoofdstuk 9 Participatie

9.1. Wat wil de gemeente Raalte?

De gemeente Raalte maakt voor haar inwoners de bereikte resultaten inzichtelijk. De gemeente Raalte betrekt burgers en instellingen bij het opstellen van beleid en de uitvoering daarvan. Aansluitend op het sturingsmodel voor de Wmo wil de gemeente Raalte verantwoording afleggen aan haar inwoners door de bereikte resultaten inzichtelijk te maken. Dit doet de gemeente Raalte door de evaluatie van dit beleidsplan. Belangrijkste partijen hierbij zijn de WMO-Raad en het platform Welzijn, wonen en Zorg. Anderzijds wil de gemeente Raalte de burgers en instellingen die betrokken zijn bij de maatschappelijke ondersteuning, betrekken bij het opstellen van beleid en de uitvoering daarvan.

9.2. Acties om dit te bereiken

WMO-Raad

Samenwerking

Er is een wettelijke verplichting tot het vormgeven van participatie. De gemeente Raalte wil dit doen door de WMO-Raad te betrekken bij de ontwikkeling, realisatie en evaluatie van het Wmo-beleid. De afspraken tussen gemeente en WMO-Raad zijn vastgelegd in een verordening. Communicatie is het toverwoord voor een goede samenwerking. De afgelopen jaren is gebleken dat de communicatie een punt van aandacht is. Om de relatie met de WMO-Raad te verstevigen is het nodig om naast de verordening een aantal afspraken vast te leggen.

Beleid

De gemeente wil de WMo-Raad door middel van een werkgroep betrekken bij de ontwikkeling en evaluatie van beleid.

Ten aanzien van de realisatie van beleid worden twee keer per jaar bijeenkomsten gehouden met de WMO-Raad en clusters. In de eerste bijeenkomst wordt de planning voor komend jaar besproken en in de tweede bijeenkomst komt aan de orde wat is bereikt. De regie voor de organisatie van deze bijeenkomsten ligt bij het team Samenleving.
Daarnaast kan ten aanzien van de uitvoering advies worden gevraagd aan de WMO-Raad als het gaat om uitvoering welke niet wordt vastgelegd in een budgetovereenkomst (bijvoorbeeld op het terrein van huiselijk geweld). De WMO-Raad heeft ten aanzien van de uitvoering direct contact met de betreffende vakspecialist. Het gaat hierbij om informatie en het beantwoorden van vragen (zowel schriftelijk als telefonisch) over onderwerpen waar de vakspecialist zich bezighoudt.
Voor wat betreft de termijnen brengt de WMO-Raad binnen 6 weken na adviesaanvraag een advies uit. Hier volgt binnen 4 weken een ambtelijke reactie op via de mail (het streven is 2 weken). De WMO-Raad reageert binnen 1 week via mail. Nadat het stuk in het college is geweest wordt de WMO-Raad geïnformeerd.

Adviesraad Werk en Inkomen
Daar waar mogelijk brengt de WMO-Raad in samenwerking met de adviesraad Werk en Inkomen een advies uit. De gemeente doet hiertoe tegelijkertijd een adviesaanvraag aan beide partijen. De partijen stemmen gezamenlijk af over het vervolg van de aanvraag.

Praktisch
Voor het functioneren van de WMO-Raad is het van belang dat een aantal praktische zaken zijn vastgelegd. De middelen voor ondersteuning (€ 11.000,--) en het werkbudget (€ 3.200,--) blijven ongewijzigd. Vergaderingen worden geregeld via het Servicepunt van de gemeente Raalte. De stukken behorende bij adviesaanvragen worden door de betrokken ambtenaar in 30-voud gekopieerd. Anders gaat het hele werkbudget op aan kopieerkosten. De voorzitter komt deze stukken op verzoek afhalen.

Platform Welzijn, Wonen en Zorg
Het platform heeft tot doel de samenwerking te verbeteren door op beleidsniveau met elkaar van gedachten te wisselen en daardoor de netwerken op instellings- en op hulpverlenersniveau transparant te maken.

De gemeente vervult de coördinerende taak als het gaat om de informatie-uitwisseling. Signalen die de gemeente Raalte ontvangt, ook vanuit de WMO-Raad, worden via dit platform aan de aanbieders doorgegeven. Dit platform heeft in dit kader tevens als taak om heldere en tijdgebonden opdrachten te geven aan (nog op te richten) projectgroepen en om te adviseren over de uitwerking van de andere prioriteiten, om te signaleren, om elkaar te informeren. Indien nodig wordt ook op hulpverlenersniveau met elkaar gesproken, op initiatief van de zorgverleners zelf en buiten het platform om. Een belangrijke actie voor de toekomst is, de samenwerking tussen partijen verbeteren en gezamenlijk projecten opzetten die ten doel hebben om mensen langer zelfstandig in hun eigen woonomgeving te laten wonen. Dit doen we door als gemeente vragen te stellen die de leden van het platform Welzijn, Wonen en Zorg beantwoorden.

9.3. Betrokken partijen

Er zijn veel verschillende partijen betrokken bij participatie in de Wmo. Met name de inwoners van de gemeente Raalte en de aanbieders op het terrein van Welzijn, Wonen en Zorg zijn belangrijke partijen.

Hoofdstuk 10 financieel kader

10.1. Signalen

Uit de evaluatie van het beleidsplan Wmo 2008 t/m 2011 blijkt, dat er in 2010 vooral op het terrein van de individuele voorzieningen overschrijdingen, ongeveer 35% ten opzichte van 2008, zijn. Naar verwachting ontvangt de gemeente vanaf 2012 een hogere integratie-uitkering.

Financieel overzicht 2008 t/m 2010

omschrijving	begroting 2008	uitgaven 2008	uitgaven 2009	uitgaven 2010
rolstoelvoorziening	€ 300.000	€ 324.526	€ 277.151	€ 299.720
vervoersvoorziening incl. bijdrage regiotaxi	€ 755.000	€ 782.394	€ 862.210	€ 1.050.825
woningaanpassingen	€ 500.000	€ 507.780	€ 428.350	€ 545.021
indicatie (advies)kosten	€ 120.000	€ 90.063	€ 61.036	€ 67.798
persoonsgebonden budget	€ 200.000	€ 337.414	€ 620.828	€ 611.639
eigen bijdrage CAK	€ -250.000	€ -309.083	€ -403.439	€ -401.867
huishoudelijke verzorging incl. uitvoeringskosten	€ 2.275.000	€ 2.315.223	€ 2.331.766	€ 3.173.722
totaal	€ 3.900.000	€ 4.048.317	€ 4.177.902	€ 5.346.858

De vervoersvoorziening inclusief bijdrage regio taxi laat een stijging van 39% ten opzichte van de begroting 2008 zien. Dit is met name in 2010 het geval.
Persoonsgebonden budget laat een stijging van 300% zien ten opzichte van de begroting 2008. Deze stijging wordt veroorzaakt door het feit, dat de gemeente dit bewust stimuleert. Voorzieningen via het persoonsgebonden budget zijn goedkoper dan het verstrekken van voorzieningen in natura.

De eigen bijdrage CAK laat een stijging van 61% zien ten opzichte van de begroting 2008. Dit is een meevaller, maar weegt niet op tegen de verhoging in uitgaven.

De huishoudelijke verzorging inclusief uitvoeringskosten laat een stijging van 39,5% zien ten opzichte van de begroting 2008. Deze stijging wordt veroorzaakt door de uitkomsten van de nieuwe

aanbesteding en het groter aantal uren huishoudelijke verzorging waarmee in de raming 2010 reeds rekening was gehouden. In totaal is de geraamde toename in uren 12%.

Naast de in bovengenoemde uitgaven zijn er ook uitgaven ten aanzien van een aantal subsidieregelen en de post Welzijn. Dit wordt bekostigd uit de algemene middelen.

10.2. Wat wil de gemeente Raalte?

In deze beleidsnota wordt een inzichtelijk overzicht van de kostenontwikkeling van de verschillende onderdelen van de Wmo gegeven. In 2011 zijn er meer uitgaven dan begroot op de individuele voorzieningen. In de periode 2012 t/m 2015 wordt de werkwijze aangepast, zodat er minder wordt uitgegeven. De kwaliteit van het aanbod is echter wel een voorwaarde.
Een andere kostenpost van de Wmo zijn de welzijnsonderdelen en de regelingen die overkomen vanuit de AWBZ.

Ten aanzien van de individuele voorzieningen is er een behoorlijke opgave, omdat hiervoor een andere koers ingezet moet worden. Bovendien is het een enorme uitdaging om het gerealiseerd te krijgen.

10.3. Acties hoe dit te bereiken

Wmo integratie-uitkering
De gemeente ontvangt een Wmo integratie-uitkering van het rijk. Dit bedrag maakt onderdeel uit van de algemene uitkering van de gemeente. Het bedrag per gemeente is via een algemene verdeelsystematiek afgeleid van het landelijke macrobudget. Deze verdeelsystematiek is gebaseerd op ondermeer het aantal huishoudens, inwoners, inwoners + 65, inwoners + 75, oppervlakte, minima etc. In de integratie-uitkering Wmo zijn de volgende componenten begrepen:

- Diensten bij wonen met zorg;
- Zorgvernieuwingsprojecten GGZ;
- Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg en vorming, training en advies;
- Aanpassing bestaande ADL clusters;
- Collectieve GGZ preventie;
- Dure woningaanpassingen;

- Compensatie registratiekosten Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg);
- Hulp bij het huishouden.

Raalte ontvangt voor 2011 volgens de septembercirculaire 2010 een bedrag van € 3.127.154 als integratie-uitkering. In dit bedrag is ten opzichte van 2010 een korting van 200 miljoen landelijk op de Hulp bij het huishouden verwerkt. Het rijk heeft dit gedaan, omdat is gebleken, dat 150 miljoen te hoge uitgaven waren op het Persoonsgebonden budget en 50 miljoen is doelmatigheidswinst, doordat gemeenten meer voorzieningen onder algemene voorzieningen hebben kunnen brengen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de korting op de Wmo-uitgaven in de periode 2012-2015 (individuele voorzieningen). De te realiseren bezuiniging is de bezuiniging, zoals die is verwerkt in de perspectiefnota 2012-2015. De uiteindelijke invulling ligt in de jaren 2012 t/m 2014 iets hoger, in het jaar 2015 ligt de invulling gelijk aan de taakstelling.

bezuiniging	2012	2013	2014	2015
te realiseren bezuiniging	**€ -**	**€ 100.000**	**€ 200.000**	**€ 300.000**
als volgt in te vullen:				
rolstoelvoorzieningen		€ 5.000	€ 10.000	€ 10.000
vervoersvoorzieningen:				
* eigen bijdrage		€ 30.000	€ 31.000	€ 32.000
* scootmobielpool		€ 10.000	€ 20.000	€ 30.000
* verlagen km prijs van € 0,28 naar € 0,19		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
woningaanpassing	€ 25.000	€ 33.800	€ 42.600	€ 51.400
indicatie (advies)kosten		€ 2.500	€ 7.500	€ 12.500
huishoudelijke voorzieningen				€ 39.100
huishoudelijke verzorging (incl. uitvoeringskosten)		€ 40.000	€ 70.000	€ 100.000
totaal	**€ 25.000**	**€ 146.300**	**€ 206.100**	**€ 300.000**

Rolstoelpool

bezuiniging	2012	2013	2014	2015
rolstoelvoorzieningen		€ 5.000	€ 10.000	€ 10.000

Eind 2012 is er een rolstoelpool. In 2013 levert dit naar verwachting een bezuiniging op van € 5.000. In de overige jaren is er waarschijnlijk een bezuiniging van € 10.000 per jaar. Nu worden er jaarlijks ongeveer 40 rolstoelen verstrekt voor incidenteel gebruik. Deze groep kan gebruik maken van de rolstoelpool. Hoewel straks rolstoelen niet meer incidenteel worden verstrekt, levert dit wel een doorlopende besparing op. De gemiddelde prijs voor aanschaf van een rolstoel is € 500. De besparing is als volgt berekend. 40 rolstoelen x € 500 x 50%= € 10.000. Er wordt uitgegaan van 50%, omdat in de rolstoelpool voldoende rolstoelen voorhanden moet zijn. De verwachting is, dat de gemeente vanaf 2013 zelf de uitleen van hulpmiddelen en verpleegartikelen moet verzorgen. De rolstoelpool wordt onderdeel van de uitleen.

Vervoersvoorzieningen

bezuiniging	2012	2013	2014	2015
vervoersvoorzieningen:				
* eigen bijdrage		€ 30.000	€ 31.000	€ 32.000
* scootmobielpool		€ 10.000	€ 20.000	€ 30.000
* verlagen km prijs van € 0,28 naar € 0,19		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000

Eigen bijdrage scootmobielen: in Raalte zijn ongeveer 300 scootmobielen in omloop. Naar verwachting kan 25% een eigen bijdrage betalen. De gemiddelde eigen bijdrage is € 400 per jaar. Dit levert een besparing van € 30.000 op.
Er wordt vanuit gegaan dat de overige 75% voor een andere voorziening een eigen bijdrage betaalt. Er mag maar 1 keer een eigen bijdrage gevraagd worden. De aanname is dat er jaarlijks 10 nieuwe scootmobielen worden verstrekt. Hiervan betaalt 25% een eigen bijdrage. Dit betekent een extra bezuiniging van € 1.000 per jaar.

Scootmobielen die niet gebruikt worden, worden teruggenomen (depot). Dit levert niet direct een besparing op. Wel kan voor langere tijd gebruik worden gemaakt van deze depotvoorziening, zodat er voorlopig geen nieuwe scootmobielen aangeschaft hoeven worden.
Daarnaast kan jaarlijks van de nieuwe aanvragen naar verwachting 25% verwezen worden naar de scootmobielpool. Dit levert naar verwachting een besparing op van € 10.000 oplopend naar € 30.000 in 2015.

Per 2013 wordt de km-prijs (eigen vervoer) verlaagd; 2012 wordt beschouwd als overgangsjaar. Ruim 230 mensen maken gebruik van deze voorziening. Verlaging van de km-prijs tot € 0,19 (belastingvrije

vergoeding) levert een besparing op van € 158 per persoon. Niet iedereen declareert het volledige bedrag. Naar verwachting bedraagt de besparing structureel € 25.000 per jaar.

Woningaanpassing

bezuiniging	2012	2013	2014	2015
woningaanpassing	€ 25.000	€ 33.800	€ 42.600	€ 51.400

Een aantal voorzieningen worden per 1 september 2011 algemeen gebruikelijk verklaard. In 2012 wordt dit verder uitgebouwd. Naar verwachting gaat het jaarlijks om ongeveer 100 aanvragen. De gemiddelde besparing per aanvraag is € 250. Dit levert een besparing op van structureel € 25.000. Daarnaast wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor in natura verstrekte voorzieningen. Dit levert ook een besparing op in de komende jaren. Daarnaast zal er naar verwachting een besparing zijn, doordat er een drempel ontstaat voor mensen die een besparing aanvragen.

Indicatie (advies)kosten

bezuiniging	2012	2013	2014	2015
indicatie (advies)kosten		€ 2.500	€ 7.500	€ 12.500

Door de invoering van de eigen bijdrages, het aanmerken van woonvoorzieningen als algemene voorzieningen, daalt het aantal aanvragen en wordt er minder advies gevraagd.

Ontwikkeling van huishoudelijke voorzieningen

bezuiniging	2012	2013	2014	2015
huishoudelijke voorzieningen				€ 39.100

De ontwikkeling van meer huishoudelijk voorzieningen tot een algemene dienst levert in 2015 naar verwachting een bezuiniging op van € 39.100. Voorbeelden van huishoudelijke diensten zijn: strijkservice of een wasservice.

Huishoudelijke verzorging

bezuiniging	2012	2013	2014	2015
huishoudelijke verzorging (incl. uitvoeringskosten)		€ 40.000	€ 70.000	€ 100.000

Mensen worden gestimuleerd om gebruik te maken van een service pgb. De kosten voor de voorziening Hulp bij het Huishouden zijn bij een service pgb ruim € 4,- per uur lager dan bij zorg in natura. Dit levert naar verwachting een structurele besparing op van € 40.000 in 2013, € 70.000 in 2014 en € 100.000 in 2015.

Overige uitgaven Wmo

De uitkering voor de overige Wmo-voorzieningen, zoals vervoer, rolstoelen en woningaanpassingen is verdisconteerd in de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Voor wat betreft uitgaven ten aanzien van het welzijnscomponent, is er een bezuinigingstaakstelling ten aanzien van het sociaal cultureel werk van in totaal € 150.000 per 2013. Dit is vastgesteld door de raad. Voor wat betreft de overige punten dienen de middelen zoals begroot in 2011 als uitgangspunt. Bij de te maken budgetovereenkomsten met de instellingen worden de acties zoals opgenomen in dit beleidsplan verwerkt. In bijlage 3 treft u een overzicht aan van de begroting 2011 van de overige onderdelen van de Wmo.

Bijlage 1 Juridisch kader

WMO Artikel 3

1. De gemeenteraad stelt een of meer plannen vast, die richting geven aan de door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning.
2. De gemeenteraad stelt het plan telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren vast. Het plan kan tussentijds gewijzigd worden.
3. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning.
4. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:
    a. wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de verschillende in artikel 1, eerste lid, onder g, genoemde onderdelen van maatschappelijke ondersteuning;
    b. hoe het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning zal worden uitgevoerd en welke acties in de door het plan bestreken periode zullen worden ondernomen;
    c. welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen;
    d. welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd;
    e. welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om voor degene aan wie maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdelen 2°, 5° en 6°, wordt verleend, keuzevrijheid te bieden met betrekking tot de activiteiten van maatschappelijke ondersteuning;
    f. op welke wijze de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zich hebben vergewist van de behoeften van kleine doelgroepen.

Artikel 1, eerste lid onder g.

Maatschappelijke ondersteuning wordt hier gedefinieerd in de volgende 9 prestatievelden:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer;
7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

Bijlage 2 Lijst met afkortingen

Amw	**Algemeen maatschappelijk werk**
AWBZ	**Algemene wet bijzondere ziektekosten**
Pgb	**Persoonsgebonden budget**
CAK	**Central Administratie Kantoor**
CBS	**Centraal Bureau voor de Statistiek**
CJG	**Centrum voor Jeugd en Gezin**
CVV	**Collectief Vraagafhankelijk Vervoer**
GGD	**Geneeskundige en Gezondheidsdienst**
GGZ	**Geestelijke Gezondheidszorg**
IQ	**Intelligentiequotiënt**
LVG	**Licht Verstandelijk Gehandicapten**
OGGZ	**Openbare Geestelijke Gezondheidszorg**
PR	**Public Relations**
SGBO	**Sociaal Geografisch en Bestuurskundig Onderzoek**
VNG	**Vereniging Nederlandse Gemeenten**
Wajong	**Arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor jonggehandicapten**
Wsw	**Wet sociale werkvoorziening**
Wctg	**Wet tegemoetkoming chronisch zieken gehandicapten**
Wmo	**Wet maatschappelijke ondersteuning**
Wij	**Wet investeren in jongeren**
Wvg	**Wet voorzieningen gehandicapten**
Ww	**Werkloosheidwet**
Wwb	**Wet werk en bijstand**
Wwnv	**Werk werken naar vermogen**

Bijlage 3 Financiën Wmo (welzijn)

Financieel kader Wmo (Welzijn)

Naast de uitgaven met betrekking tot de individuele voorzieningen, zijn er ook uitgaven ten aanzien van een aantal subsidieregelen en de post Welzijn. Hierbij vinden geen overschrijdingen plaats. In onderstaande schema's is de kostenontwikkeling van 2010 en 2011 weergegeven.

Ouderen

Omschrijving	Begroot 2010	Uitgaven 2010	Begroot 2011
Subsidie ouderensociëteiten	€ 1.350	€ 1.205	€ 1.250
Subsidie belangenbehartiging ouderen	€ 3.250	€ 1.500	€ 3.000
Bijdrage stichting ouderenwerk Heino	€ 3.000	€ 2.996	€ 3.000
Subsidie ten behoeve van diensten wonen en zorg	€ 134.412	€ 134.412	€ 134.412
Totaal	**€ 142.012**	**€ 140.113**	**141.662**

Zorg- en hulpverlening

Omschrijving	Begroot 2010	Uitgaven 2010	Begroot 2011
Subsidie Humanitas voor project thuisadministratie	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Bijdrage Algemene Hulpdienst	€ 6.641	€ 6.636	€ 6.641
Bijdrage Carinova	€ 437.026	€ 408.016	€ 439.047
Subsidie maatschappelijk werk doofstommen	€ 200	€ 100	€ 200
Slachtofferhulp regio Noord	€ 8.487	€ 8.487	€ 8.475
Subsidie stichting vrijwillige thuishulp Midden Overijssel	€ 100	€ 100	€ 100
Subsidie Zonnebloem	€ 982	€ 725	€ 982
Kosten huiselijk geweld	€ 17.833	€ 13.433	€ 17.897
Totaal	**€ 473.269**	**€ 439.497**	**€ 475.342**

Wmo-raad

Omschrijving	Begroot 2010	Uitgaven 2010	Begroot 2011
Bedrag secretariële ondersteuning	€ 11.000	€ 11.000	€ 10.553
Werkbudget Wmo-raad	€ 3.200	€ 3.200	€ 3.604
Vrijwilligersvergoeding	€ 10.473	€ 8.006	€ 10.473
Totaal	**€ 24.673**	**€ 22.206**	**€ 24.630**

Vrijwilligersbeleid

Omschrijving	Begroot 2010	Uitgaven 2010	Begroot 2011
Uitvoering vrijwilligersbeleid	€ 8.000	€ 3.168	€ 7.585
Collectieve vrijwilligersverzekering	**€ 9.300**	**€ 9.258**	**€ 9.490**
Digitaal subsidieloket J4B	€ 4.523	€ 4.005	€ 4.523
Subsidie vorming training en advies vrijwilligers	€ 4.015	€ 4.015	€ 4.015
Maatschappelijke stages	€ 17.750	€ 17.750	€ zie *
Totaal	**€ 43.588**	**€ 38.196**	**€ 25.613**

*Er is een bedrag van €69.400,-- gereserveerd voor maatschappelijke stages en ondersteuning van vrijwilligers. Dit bedrag wordt opgenomen in de begroting, zodra het college van burgemeester een besluit heeft genomen over de inzet van deze middelen.

Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg CVTM

Omschrijving	Begroot 2010	Uitgaven 2010	Begroot 2011
Subsidie mantelzorgondersteuning	€ 110.610	€ 112.085	€ 114.775
Totaal	**€ 110.610**	**€ 112.085**	**€ 114.775**

Opmerking schema

Voor mantelzorgondersteuning en vrijwillige thuiszorg worden subsidies beschikbaar gesteld aan twee organisaties, ieder voor hun eigen werkgebied, te weten Carinova (voor Raalte, Luttenberg,

Breokland, Mariënheem, Heeten en Nieuw Heeten) en de stichting Vrijwillige Thuiszorg Overijssel (voor Heino, Laag Zuthem en Liederholthuis).

Sociaal cultureel werk

Omschrijving	Begroot 2010	Uitgaven 2010	Begroot 2011
Subsidie Landstede Welzijn Raalte	€ 503.986	€ 504.260	€ 512.050
Subsidie leefbaarheid	€ 23.159	€ 23.159	€ 23.156
Subsidie verenigingen Plaatselijk Belang	€ 2.019	€ 2.019	€ 2.016
Subsidie dorpshuizen	€ 6.412	€ 6.410	€ 6.410
Totaal	**€ 535.576**	**€ 535.848**	**€ 543.632**

Opmerking schema

De kernen Broekland, Heeten Laag Zuthem, Lierderholthuis, Luttenberg, Nieuw Heeten en Mariënheem ontvangen tot heden een waarderingssubsidie van € 3.308,-- voor:

1. Het leveren van een financiële bijdrage aan de instandhouding van de buurthuizen in de betreffende dorpen
2. Activiteiten met een algemeen toegankelijk karakter die een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in het dorp.

De kernen Broekland, Heeten, Luttenberg, Nieuw Heeten en Mariënheem ontvangen tot nu toe een waarderingssubsidie van €1.282,-- voor de huur van de buurthuizen voor activiteiten in het kader van sociaal cultureel werk.

De aanvullende voorwaarden bij het verlenen/vaststellen van de subsidie:

1. Activiteit waarvoor een huurvergoeding wordt verstrekt is een onderdeel van de activiteiten in het kader van sociaal cultureel werk.
2. De huur voor deze activiteiten wordt niet op een andere wijze gesubsidieerd.